

Høringsnotat

Forslag til revidert lov 14. desember 1917 nr. 16 om
erwerb av vannfall mv.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	4
1.1	Bakgrunn	4
1.2	Høringsnotatets struktur	5
1.3	Begrepsbruk og forkortelser	5
1.4	Oppsummering	5
2	Lovens formål	6
2.1	Gjeldende rett	6
2.2	Departementets forslag	6
3	Konsesjonspliktige erverv av vannfall	7
3.1	Gjeldende rett	7
3.2	Departementets forslag	8
4	Konsesjonens varighet og omfang	9
4.1	Gjeldende rett	9
4.2	Departementets forslag	10
5	Særlige krav til saksbehandling	11
5.1	Gjeldende rett	11
5.2	Departementets forslag	12
6	Vilkår og avbøtende tiltak	13
6.1	Innledning.....	13
6.2	Bestemmelser som foreslås videreført.....	13
6.2.1	Konsesjonsavgift.....	14
6.2.2	Konsesjonskraft.....	15
6.2.3	Næringsfond og ytterligere vilkår	16
6.2.4	Byggefrister.....	16
6.3	Bestemmelser som foreslås opphevet.....	17
6.3.1	Innledning	17
6.3.2	Erstatning til jakt- og fiskeoppsyn	18
6.3.3	Erstatning til etterlatte.....	18
6.3.4	Kostnader forbundet med reguleringsplan.....	18
6.3.5	Vedlikehold av infrastruktur og allmenhetens rett til ferdsel	19

6.3.6	Naturforhold, landskapsmessig tilpasning og godkjenning av planer	19
6.3.7	Rapportering av kraftleveranse ved kraftleiekonsesjoner	20
7	Erverv av aksjer, andeler mv. og øvrige rettigheter til vannfall	20
7.1	Gjeldende rett	20
7.1.1	Indirekte eierskap til vannfall mv.	20
7.1.2	Avtaler om andre rettigheter til vannfall	22
7.2	Departementets forslag	22
8	Kontroll og sanksjoner	23
8.1	Gjeldende rett	23
8.2	Departementets forslag	24
9	Merknader til de enkelte bestemmelsene	25
9.1	Endringer i industrikonsesjonsloven	25
	Forslag til lov om endringer i lov om erverv av vannfall mv.	33
	Vedlegg: Lovspeil	47

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Departementet foreslår forenklinger og lovtekniske oppdateringer i lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall mv., som uoffisielt også kalles industrikonsesjonsloven eller vannfallkonsesjonsloven. En tilsvarende gjennomgang er gjort av lov 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsreguleringer (vassdragsreguleringsloven), som er beskrevet i et tilsvarende høringsnotat av dags dato.

Lovene har blitt endret en rekke ganger. Bortsett fra endringene i Ot. prp. nr. 50 (1991-1992) har det i liten grad vært utført lovtekniske oppdateringer. De språklige endringer som er foretatt gjennom årene har ikke vært samordnet. Høringsnotatene følger opp regjeringens ønske om forenklinger i lovverket, som ble omtalt på følgende måte i Meld. St. 25 (2015-2016) punkt 15.4.4:

"Regjeringen mener at det er behov for lovtekniske og språklige oppdateringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven. Begge lovene ble vedtatt i 1917, og har senere vært endret en rekke ganger. Lovverket reflekterer eldre tiders samfunnsforhold, lovteknikk og språk.

Lovtekniske og språklige oppdateringer vil gjøre vassdragslovgivningen lettere tilgjengelig både for tiltakshavere, sentral og lokal forvaltning, organisasjoner og andre som har behov for å bruke lovene. Det kan også være behov for en begrenset samordning mellom lovene fra 1917 og vannressursloven fra 2000 når det gjelder behandlingen av vannkrafttiltak. Departementet utreder og vil foreslå en modernisering og retts teknisk forenkling særlig når det gjelder industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven."

Formålet med høringsforslaget er å forenkle lovverket med utgangspunkt i at det ikke gjøres materielle endringer i dagens retts tilstand. Departementet har lagt stor vekt på at det ikke gjøres materielle endringer, bortsett fra mindre endringer som ikke vil få vesentlige konsekvenser. Slike endringer er forklart nærmere i høringsnotatene der dette foreslås.

Lov om erverv av vannfall er rettsgrunnlaget for myndighetenes kontroll med offentlig eierskap til landets vannkraftressurser i tråd med formålsbestemmelsen i § 1. En nærmere beskrivelse av lovens formål er gitt i Ot. prp. nr. 61 (2008-2009) om endringer i industrikonsesjonsloven for å styrke og sikre det offentlige eierskapet til landets vannkraftressurser basert på konsolideringsmodellen.

Loven inneholdt tidligere bestemmelser om erverv av vannfall, bergverk, annen fast eiendom i tillegg til kraftleie og innførsel og utførsel av kraft i tillegg til et kapittel med alminnelige bestemmelser. Kapitlene om annet enn erverv av vannfall og alminnelige bestemmelser er i dag tomme, men står fortsatt i loven. Mye av lovspråket er av eldre dato, og loven inneholder en rekke opphevede kapitler og bestemmelser.

Departementet foreslår en justert lovstruktur med oppbygging og rekkefølge på bestemmelsene tilsvarende det som foreslås for vassdragsreguleringsloven. Departementet

ønsker med dette å oppnå en struktur som i større grad følger "livssyklusen" til den enkelte konsesjon.

Departementet foreslår å fjerne ordet "ervert" fra lovens tittel. Det bør samtidig fremgå at loven er en rettighetslov, ikke en tiltakslov slik som vannressursloven og vassdragsreguleringsloven. For å markere at loven i utgangspunktet heller ikke regulerer privatrettslige spørsmål, bør det fremgå at loven er en konsesjonslov som gir hjemmel for det offentliges kontroll med overdragelser mv. av rettigheter til vannfall.

Departementet foreslår at lovens tittel endres til lov 14. desember 1917 nr. 16 om konsesjon for rettigheter til vannfall (vannfallrettighetsloven).

1.2 Høringsnotatets struktur

I høringsnotatet gjennomgås de enkelte gjeldende bestemmelser som foreslås videreført, endret eller opphevet i revidert utgave av loven. I utkastet til revidert lov er det lagt vekt på å samle bestemmelser som gjelder beslektede forhold, og å gjøre loven mer tilgjengelig gjennom bruk av kapitler og overskrifter.

Det foreslås at den reviderte loven deles i åtte kapitler. Fremstillingen i høringsnotatet er basert på samme struktur som den reviderte loven, som forklares i kapittel 1.4 nedenfor. I et vedlegg til høringsnotatet er det inntatt et utkast til revidert lov og et lovspeil

1.3 Begrepsbruk og forkortelser

For enkelte lover som det ofte henvises er følgende forkortelser brukt i høringsnotatet:

- Lov 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsreguleringer: Vassdragsreguleringsloven eller vregl.
- Lov 14. desember 1917 nr. 16 om ervert av vannfall mv.: Industrikonsesjonsloven eller ikl.
- Lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann: Vannressursloven.
- Lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling: plan- og bygningsloven.

1.4 Oppsummering

Departementet foreslår en omstrukturering av lovbestemmelsene, endret kapittelinndeling og fortløpende nummerering av lovparagrafene. Det foreslås at loven gjøres mer oversiktlig ved at bestemmelsene tematisk samles i kapitler. Det foreslås en forklarende overskrift for hver paragraf. En mest mulig lik oppbygging av de ulike paragrafer og ledd gir pedagogiske forenklinger. Innenfor de enkelte paragrafer og ledd foreslås språklige oppdateringer, samt en reduksjon i detaljnivået for hva som skal stå i lovteksten. Det foreslås åtte kapitler i loven.

I kapittel 1 i loven plasseres lovens formålsbestemmelse.

I kapittel 2 inntas reglene om konsesjonspliktige erverv av vannfall og konsesjonsgrense, unntak fra konsesjonsplikt, krav til eierskap for slike vannfall, statlig/kommunal forkjøpsrett og overdragelse av konsederte vannfall.

I kapittel 3 foreslår departementet å samle de gjeldende reglene om konsesjonens varighet, revisjon, omgjøring av konsesjonsvilkår og statens hjemfallsrett.

I kapittel 4 samles bestemmelsene om saksbehandling av konsesjonssaker, herunder hvilken informasjon som skal vedlegges en konsesjonssøknad, høring, frister, tinglysing og bestemmelsene om tvangssalg som følge av brudd på tidsfrister.

I kapittel 5 inntas bestemmelsene om vilkår i konsesjoner. Plassering av krav til vilkår og avbøtende tiltak i et eget kapittel vil bidra til gjøre lovbestemmelsene vesentlig mer oversiktlige. Enkelte av vilkårsbestemmelsene foreslås opphevet. Departementet har vurdert vilkårsbestemmelsene i industrikonsesjonsloven i sammenheng med tilsvarende bestemmelser i vassdragsreguleringsloven.

I kapittel 6 samles bestemmelsene som knytter seg til endringer i eierskap og øvrige rettigheter, herunder operatøravtaler, leieavtaler mv.

I kapittel 7 foreslås det å samle regler som gjelder overtredelse av konsesjonen og vilkår og administrative sanksjoner og retting.

I kapittel 8 i loven inntas overgangsbestemmelser ved behov, se nærmere omtale i merknadene til §§ 35 og 35.

Utgangspunktet for lovrevisjonen er å foreta lovtekniske og språklige endringer samtidig som de materielle reglene videreføres. Departementet legger derfor til grunn at rettskilder utenfor selve lovteksten, som i dag vektlegges ved lovtolkningen, fortsatt vil gi holdepunkter for hvordan de reviderte lovbestemmelsene skal forstås. Der det foreslås mindre endringer av materiell betydning, vil dette fremgå av høringsnotatet.

2 Lovens formål

2.1 Gjeldende rett

Dagens lov har et uttalt formål i § 1 første ledd. Det fremgår av bestemmelsen at landets vannkraftressurser tilhører og skal forvaltes til beste for allmennheten, og at dette skal sikres gjennom offentlig eierskap på statlig, fylkeskommunalt og kommunalt nivå. Bestemmelsen ble innført i 2008 og lovfester det som hele tiden har vært formålet bak reglene om konsesjon for erverv av vannfall etter industrikonsesjonsloven. Bestemmelsen er kommentert i Ot. prp. 61 (2008-2009) side 72.

2.2 Departementets forslag

Departementet foreslår at lovens formål skilles ut som en egen bestemmelse som plasseres i § 1 i kapittel 1. Det gjøres ingen endringer i formålsbestemmelsens innhold. Den vil fremdeles ha som funksjon ved at "utover å tilkjenne og synliggjøre lovens

hovedformål vil bestemmelsen kunne få en betydning ved tolkning og anvendelse av de andre bestemmelsene i loven", jf. ovennevnte lovproposisjon på side 72.

3 Konsesjonspliktige erverv av vannfall

3.1 Gjeldende rett

Lov om erverv av vannfall kapittel I inneholder bestemmelser om ulike forhold knyttet til erverv av eiendomsrett eller andre rettigheter knyttet til selve vannfallet. Etter industrikonsesjonsloven § 1 annet ledd kan ingen andre enn staten uten konsesjon erverve eiendomsrett til vannfall over lovens konsesjonsgrense. Andre rettigheter til vannfall enn eiendomsrett kan bare erverves med hjemmel i industrikonsesjonsloven kapittel I. Private aktører kan ikke gis konsesjon til å erverve konsesjonspliktige fallrettigheter, jf. ikl §§ 1 og 2.

Lovens konsesjonsgrense på 4.000 naturhesterkrefter fremgår av § 1 annet ledd. I de påfølgende leddene er det bestemmelser om unntak fra konsesjonsplikt, avgjørelse av tvist om kraftmengde, erverv til andre formål enn kraftutbygging og senere søknad om utbygging. Bestemmelsene om konsesjon for erverv av rettigheter til vannfall ble gjennomgått i forbindelsene med lovendringene i 2008 basert på konsolideringsmodellen, jf. Ot. prp. nr. 61 (2007-2008).

Lov om erverv av vannfall mv. har bestemmelser som også fanger opp indirekte erverv av rettigheter til vannfall, for eksempel gjennom salg av bakenforliggende aksjer eller andeler i selskap som har konsesjonspliktige rettigheter i vannfall. De gjeldende lovbestemmelsene om utleie mv. av vannkraftproduksjon ble vedtatt i 2009, jf. Ot. prp. nr. 66 (2008-2009). Bestemmelsen om erverv av andel i offentlige ansvarlige selskaper med konsesjonspliktige rettigheter til vannfall i ikl § 37 a ble vedtatt i 2016, jf. Prop 96 L (2015-2016). Reglene som knytter seg til erverv av selskapsandeler, utleie av vannfall mv. er omtalt nærmere i kapittel 7 nedenfor.

I gjeldende § 2 første ledd fremgår kravene som stilles for at en aktør som ikke er en del av staten som sådan, skal anses som "offentlig" i lovens forstand. Dette omfatter statsforetak og norske kommuner og fylkeskommuner. Konsesjon kan også gis til bestemt selskap, foretak, lag eller sammenslutning som direkte eller indirekte er eid av et statsforetak eller en eller flere kommuner eller fylkeskommuner på en slik måte at disse innehar minst to tredjedeler av kapitalen og stemmene. Organiseringen må være slik at det foreligger et åpenbart reelt offentlig eierskap. Definisjonen av en offentlig aktør har betydning i flere sammenhenger. Flere av bestemmelsene i industrikonsesjonsloven viser til definisjonen, slik som § 2 tredje ledd post 22, § 3, § 4 tredje ledd, § 5a annet ledd, § 36 åttende ledd og § 37a første ledd.

I gjeldende § 2 annet til fjerde ledd er det bestemmelser om foreleggelse av større saker for Stortinget, vilkår i konsesjonen og tinglysing. Det fremgår av dagens § 2 tredje ledd nr. 2 at en konsesjon gir adgang til utnyttelse av vannfallet som kraftkilde overensstemmende med konsesjonsbetingelsene og gjeldende lovgivning. Bestemmelsen

ble endret i 1992, da tidligere bestemmelser om hva kraften kunne brukes til som fulgte av § 2 tredje ledd nr. 2 annet og tredje punktum ble opphevet i forbindelse med omorganiseringen av kraftmarkedet, jf. Ot. prp. nr. 50 (1991-92) side 90.

I loven §§ 6 og 9 er det bestemmelser om statlig og fylkeskommunal forkjøpsrett ved konsesjonspliktige erverv av eiendomsrett til vannfall.

I § 2 post 22 er det en egen bestemmelse om konsesjon for videre overdragelse av tidligere konsederte vannfall.

3.2 Departementets forslag

Departementet foreslår å samle bestemmelsene om konsesjonspliktig erverv av vannfall og konsesjonspliktens grense målt i naturhestekrefter i et nytt kapittel 2. Tematisk bør også bestemmelsene om unntak fra konsesjonsplikt og forkjøpsrett, krav til reelt offentlig eierskap, statlig og fylkeskommunal forkjøpsrett og overdragelse av rettigheter som har konsesjon plasseres i dette kapitlet. Et fellestrekk for disse bestemmelsene er at de knytter seg til erverv eller videresalg av vannfallsrettigheter som sådan, i motsetning til indirekte erverv gjennom eksempelvis kjøp eller salg av aksjene i et vannfalleiende selskap.

Bestemmelsene foreslås samlet i kapittel 2 i loven. Det innebærer endret paragrafnummerering, som medfører at krysshenvisninger i loven må oppdateres i henhold til den nye lovstrukturen.

Dagens § 2 om konsesjon for erverv av eiendomsrett til vannfall er en svært omfangsrik lovparagraf som inneholder en rekke poster og ledd. Mest omfattende er tredje ledd, som inneholder i alt 23 poster om hovedsakelig vilkår og betingelser som settes i konsesjonen. Flere av postene er opphevet. De enkelte postene omhandler ulike forhold som ikke nødvendigvis hører hjemme i samme bestemmelse. Det er også grunn til å gjøre rekkefølgen på temaene som er regulert i disse bestemmelsene mer pedagogisk. I vedlagte lovspeil er det gitt en oversikt over hvor de ulike postene og leddene foreslås omplassert i revidert lov.

I ny § 2 foreslår departementet å samle bestemmelsene om konsesjonsplikt og -grense etter dagens § 1 annet ledd, om foreleggelse for Stortinget etter § 2 annet ledd, om hva konsesjonen gir adgang til etter § 2 tredje ledd nr. 2 og om avgjørelse av tvist om kraftmengde etter § 1 fjerde ledd. Det foreslås språklige oppdateringer som er omtalt i merknadene til bestemmelsen.

I ny § 3 foreslår departementet å samle bestemmelsene om unntak fra konsesjonsplikt eller vilkår i en konsesjon, samt vilkår ved senere utbygging. Disse fremgår av dagens § 1 tredje, femte, sjette og syvende ledd. I den nye bestemmelsen foreslås språklige justeringer ved at "betingelser" endres til "vilkår" og "grunnregler" endres til "bestemmelser". Begrepet "vedkommende" fjernes. I bestemmelsen om hjemmel for å unnlate å fastsette vilkår dersom vannfallet ikke skal utnyttes til kraftproduksjon, vises det til vilkårene i kapittel 5 i loven, istedenfor den nåværende formuleringen om "grunnreglene" i § 2. Dette er en konsekvens av at bestemmelser i dagens § 2 flyttes til ulike deler av loven. Forslaget innebærer ingen materiell endring.

I ny § 4 foreslås bestemmelsen om hvem som kan gis konsesjon til å erverve eiendomsrett til vannfall plassert. Bestemmelsen står i dag i § 2 første ledd. I ordlyden endres ordet "betingelser" til "vilkår". Definisjonen av offentlig aktør vil fortsatt være en sentral bestemmelse som har betydning for flere av lovens øvrige bestemmelser (også utenfor det foreslåtte kapittel 2) som omtalt ovenfor.

I ny § 5 foreslås bestemmelsen om statens forkjøpsrett plassert. Bestemmelsen står i dag i § 6. Det foreslås en oppdatert paragrafhenvvisning på grunn av ny lovstruktur. Det foreslås også en rekke språklige endringer ved at eksempelvis ordene "dog" endres til "likevel", "hatte utgifter" endres til "påløpte utgifter" og "forlangende" endres til "krav". Ordet "vedkommende" fylkeskommune eller departement fjernes slik at lovteknikken blir mer enhetlig. Uttrykket "er gjort avhengig av en betingelse hvis inntreden staten ikke har rådighet over" er foreslått endret til "er betinget av en omstendighet utenfor statens kontroll". Se også omtale i merknader til bestemmelsen. I bestemmelsen om statens utøvelse av forkjøpsrett i nåværende § 6 nr. 4 er det i dag vist til "kraftleveranse som nevnt i § 2 post 21". Denne posten eksisterer ikke i dagens lov. I ny § 5 fjerde ledd er henvisningen tatt ut. For å gi loven en enhetlig paragrafstruktur er også ordenstallene til bruk ved nummerering av de enkelte leddene i en paragraf, slik som i dagens § 6, fjernet.

I ny § 6 foreslås bestemmelsen om fylkeskommunal forkjøpsrett plassert. Bestemmelsen står i dag i § 9. Det gjøres språklige oppdateringer i flere av leddene. Gammelmodige ord som "approberes", "faar", "skjøn", "herom", "herav" osv. oppdateres til morderne rettskriving og språkbruk. Betegnelsen "vedkommende" departement endres til "departementet". Utover dette foreslås endringer i krysshenvisningene til andre deler av loven, som følge av ny paragrafstruktur.

I ny § 7 innplasseres gjeldende bestemmelse om overdragelse av konsederte vannfall. Dersom et konsedert vannfall senere blir overdratt til en ny erverver, fremgår det av dagens § 2 nr. 22 at dette utløser konsesjonsplikt. I slike tilfeller har konsesjonsmyndigheten hjemmel til å stille ytterligere vilkår. På grunn av de redaksjonelle endringene i bestemmelsen om blant annet konsesjonsvilkår i gjeldende § 2, foreslår departementet å oppdatere henvisningen til vilkår som i så fall kan stilles. Det foreslås at hjemmelen for vilkår plasseres i lovens kapittel 5. Bestemmelsen om konsesjon for videre overdragelse av konsederte vannfall må derfor vise dit. Endringen er ikke ment å utvide de vilkårene som konsesjonsmyndighetene kan stille ved overdragelse av tidligere konsederte vannfall. Begrepet "fastsatte betingelser" er endret til "vilkårene" i den opprinnelige konsesjonen.

4 Konsesjonens varighet og omfang

4.1 Gjeldende rett

Etter lovendringen i 2008 gis konsesjon til erverk av eiendomsrett til vannfall kun til offentlige aktører og på ubegrenset tid, jf. § 2 tredje ledd nr. 1. Tidligere fastsatte vilkår om tidsbegrensning og hjemfall vil fortsatt gjelde, jf. § 2 tredje ledd nr. 17 og § 41. Dette

innebærer at vannfallet med alle innretninger tilfaller staten ved utløpet av konsesjonstiden.

En konsesjon kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år, jf. 5 a. Bestemmelsen om revisjon ble tilføyd i 1992. Etter § 5a annet ledd er det anledning for konsesjonæren å søke om omgjøring av vilkår gitt i henhold til kapittel 1 i loven. En søknad om endring av vilkår om tidsbegrensing og hjemfall skal innvilges såfremt konsesjonæren oppfyller krav til offentlig eierskap i § 2 første ledd.

Omgjøring av hjemfallsvilkår reguleres både av § 5a annet ledd og § 27. De någjeldende bestemmelsene ble innført i 2008 i forbindelse med konsolideringsmodellen, jf. merknadene i Ot.prp. nr. 61 (2007-2008) side 75. Overdragelse av vannfall underlagt hjemfallsvilkår fra private til offentlige eiere er omtalt i nevnte proposisjon side 55.

4.2 Departementets forslag

Departementet foreslår å samle reglene som har betydning for konsesjonens varighet og omfang i et nytt kapittel 3. Et tilsvarende kapittel er også foreslått for endringene i vassdragsreguleringsloven.

I ny § 8 foreslås det å plassere hovedregelen om at selskaper og sammenslutninger som oppfyller kravene til offentlig eierskap etter § 2 første ledd kan få konsesjon på ubegrenset tid, jf. § 2 tredje ledd nr. 1. Det gjøres ingen endring i bestemmelsens ordlyd utover en oppdatert krysshenvisning.

I ny § 9 foreslås reglene om adgangen til revisjon av vilkår i ervervskonsesjoner i gjeldende § 5 a plassert. En revisjon av konsesjonsvilkår har betydning for hvilke forpliktelser som påhviler konsesjonæren i henhold til en eksisterende konsesjon. Loven har fastsatte tidspunkter for når en revisjon kan finne sted, som hovedregel etter 30 år. Etter departementets vurdering bør bestemmelsen plasseres i et kapittel som gjelder generelle rammer for konsesjonærens virksomhet i henhold til konsesjonen.

I bestemmelsens ordlyd må henvisningen til vilkår for konsesjon etter loven kapittel 1 oppdateres på grunn av ny lovstruktur. Enkelte paragrafhenvisninger må oppdateres av samme årsak. Det gjøres en språklig endring ved at ordet "betingelser" som er fastsatt i en konsesjon endres til "vilkår" som er mer i tråd med forvaltningsrettslig terminologi.

Departementet foreslår at gjeldende § 5 a annet ledd oppheves. Bestemmelsen er ivaretatt gjennom tilsvarende bestemmelse i dagens § 27, som er foreslått videreført i ny § 10. Ordlyden er foreslått endret for å utjevne små ulikheter mellom de to bestemmelsene, slik at vi nå får en generell regel som regulerer omgjøring av konsesjonsvilkår. Det gjøres språklige endringer ved at ordene "dog" endres til "likevel", "grunnregler" endres til "bestemmelser", "betingelser" endres til "vilkår" og "konsesjonsbetingelser" endres til "konsesjonsvilkår". Henvisningen til tidligere lovgivning om "bergverk og annen fast eiendom med m.v" er tatt ut, da dette ikke antas å ha praktisk betydning ut fra lovens virkeområde.

I ny § 11 foreslår departementet å samle bestemmelsene for konsesjoner med vilkår om hjemfall til staten. Dette vil gjøre den reviderte loven mer oversiktlig. Reglene om hjemfall i nåværende §§ 2 nr. 17 og 41 flyttes til § 11. Det gjøres noen få, mindre språklige endringer, ved at "hvorigjennom" endres til "hvor", "såsom" endres til "som", "etter skjønn på sin bekostning" endres til "for statens regning", "herom" endres til "om dette", "dog" endres til "likevel" og "herom" endres til "ved dette" .

5 Særlige krav til saksbehandling

5.1 Gjeldende rett

Lov om erverv av vannfall mv. har flere bestemmelser som knytter seg til saksbehandlingen av en konsesjonssøknad og rettsvirkningene av manglende søknad. Disse er plassert i kapittel I og kapittel V i loven.

I gjeldende § 2 annet ledd er det krav om foreleggelse for Stortinget av saker om erverv av særlig store vannfall (over 20.000 naturhestekrefter) eller saker hvor betydelige interesser står mot hverandre. I § 2 fjerde ledd er det en bestemmelse om tinglysing av konsesjon med tilknyttede vilkår. Her fremgår det også at senere tinglyste rettigheter bortfaller ved hjemfall, og at departementet er ansvarlig for å meddele at et vannfall har hjemfalt for tinglysing.

I gjeldende § 24 første og annet ledd er det krav til innholdet i en konsesjonssøknad, herunder om informasjon i søknaden og erklæring fra selskapets styre. I tredje ledd fremgår det at "Hvis de omhandlede erklæringer er uriktige, kommer straffelovens § 221 til anvendelse". Straffeloven § 221 gjelder straff for uriktig forklaring. Den tidligere tilsvarende bestemmelsen i straffeloven 1902 var § 166. I juridisk litteratur¹ fremgår det at henvisningen til straffeloven 1902 § 166 ble tatt med for sikkerhets skyld. Etter fjerde ledd skal konsesjonsmyndighetene innhente uttalelser fra vedkommende fylkeskommune og kommunestyre.

I gjeldende § 29 første ledd er det en egen bestemmelse om fullbyrdelse av avtaler som er omfattet av § 36 om konsesjon for aksjeerverv. I annet ledd er det en bestemmelse som begrenser varigheten for avtale om rett til å erverve eiendomsrett eller annen rettighet til vannfall (opsjoner og liknende) til fem år.

I gjeldende § 30 første ledd er det bestemmelser om frist for innsendelse av konsesjonssøknad. Etter annet ledd skal departementet sette ny frist (tilleggsfrist) for å søke om konsesjon dersom første ledd ikke er oppfylt. Tredje ledd regulerer konsekvensene av manglende konsesjon mht. tinglysing. Fjerde ledd gjelder konsesjon på elektrisk kraft (se nærmere punkt 6.3.7 om bestemmelser som foreslås opphevet).

Ved manglende oppfyllelse av tilleggsfrist for å søke om konsesjon etter § 30 annet ledd inntreffer bestemmelsene om avvikling av eiendomsrett og eventuelt tvangssalg i §§ 31 og

¹ Lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom – Koncessions-loven – av 14. december 1917 med kommentarer, Olaf Amundsen (1918) side 184.

32. Etter disse bestemmelsene risikerer erververen å miste sine rettigheter dersom det konsesjonsrettslige forholdet ikke er bringes i orden.

Etter gjeldende § 34 får reglene i §§ 30, 31 og 32 tilsvarende anvendelse når en korporasjon, stiftelse eller et selskap har undergått forandringer med hensyn til virksomheten, setet, styret eller stemmeandelene mv. Etter annet ledd gjelder dette også dersom en korporasjon, stiftelse, selskap med konsesjonspliktige rettigheter etter loven har undergått forandringer slik at vilkårene for erverv uten konsesjon ikke lenger er tilstede.

5.2 Departementets forslag

Departementet foreslår å samle bestemmelsene som knytter seg til saksbehandlingen av konsesjonssøknader i nytt kapittel 4 i loven. Dette kapitlet samsvarer med foreslått ny struktur i vassdragsreguleringsloven. Også bestemmelsene som regulerer konsekvenser av manglende konsesjon slik som i §§ 30, 31 og 32 hører etter departementets syn tematisk hjemme i et slikt kapittel.

Departementet foreslår ny § 12 som viderefører bestemmelsene om konsesjonssøknad i § 24 første og annet ledd med enkelte språklige oppdateringer. Departementet ser ikke grunn til å ha særbestemmelser om straff for uriktig forklaring i form av en henvisning til straffeloven § 221. Departementet foreslår at bestemmelsen i gjeldende § 24 tredje ledd ikke videreføres i den reviderte loven.

Det foreslås en ny § 13 som viderefører gjeldende § 24 fjerde ledd om krav til å innhente uttalelser fra vedkommende fylkeskommune og kommunestyre. I høringsnotatet om revisjon av vassdragsreguleringsloven har departementet foreslått en mer omfattende modernisering av vassdragsreguleringsloven § 5, som gjelder innholdet i konsesjonssøknader. Konsesjonsbehandlingen av et erverv av vannfall utløser ikke det samme behovet for utredninger om hvordan tiltaket vil påvirke forholdene i og rundt vassdraget som for tiltak etter vassdragsreguleringsloven. Bestemmelsen om saksbehandling i inkl. § 24 er mer kortfattet enn vregl. § 5. Departementet foreslår ikke materielle endringer i inkl. § 24.

I ny § 14 plasseres bestemmelsene om frister for å sende inn søknad om konsesjon som følger av § 30 første og annet ledd, samt bestemmelsene om blant annet manglende overholdelse av disse fristene i dagens § 31. Det gjøres en oppdatering av krysshenvisninger til andre paragrafer. Ordlyden er foreslått endret slik at fristene gjelder for søknader om konsesjon "eller annet vedtak."

Gjeldende bestemmelse i § 2 fjerde ledd første punktum, om at konsesjoner med tilhørende vilkår skal tinglyses, foreslås plassert i en ny § 15. Krysshenvisning til andre bestemmelser oppdateres. Også bestemmelsen om bortfall av tinglyste rettigheter ved hjemfall og departementets plikt til å sørge for at hjemfallet blir tinglyst, jf. § 2 fjerde ledd annet og tredje punktum, videreføres samme sted. Uttrykket "vedkommende" departement foreslås endret til "departementet".

I ny § 16 videreføres nåværende § 30 tredje ledd om at registerføreren skal gjøre anmerkning i grunnboken og varsle departementet i tilfelle av manglende konsesjon. Det er foreslått enkelte språklige oppdateringer av ordlyden i bestemmelsen. Det foreslås også at bestemmelsen gjelder for søknader om konsesjon og "annet vedtak etter denne lov".

I ny § 17 videreføres bestemmelsene om tvangssalg ved oversittelse av tidsfristene for konsesjonssøknad som følger av § 32. I bestemmelsen oppdateres krysshenvising til andre lovparagrafer. Det fremgår av forslag til tredje ledd (gjeldende § 32 tredje ledd) at første ledd gjelder tilsvarende for overdragelse av aksje eller part i selskap med begrenset ansvar. Etter lovendring i 2016 kan konsesjon gis til erverv av selskapsandel i offentlige ansvarlige selskaper (gjeldende § 37a). På denne bakgrunn bør henvisningen til selskaper med begrenset ansvar tas ut av ordlyden. Departementet ser ingen grunn til å videreføre noen sonndring mellom de ulike selskapstypene i spørsmålet om rettsvirkninger av oversatt frist for konsesjonssøknad.

6 Vilkår og avbøtende tiltak

6.1 Innledning

Konsesjon på erverv av vannfall gis med vilkår om blant annet konsesjonskraft, konsesjonsavgift, næringsfond, byggefrister, tinglysing, samt diverse andre avbøtende tiltak. Lovhjemmelen for slike vilkår fremgår av postene i § 2 tredje ledd.

Paragraf 2 tredje ledd er meget omfattende. For å gjøre loven mer oversiktlig bør bestemmelsen deles i flere paragrafer. Videre bør lovbestemmelsene om konsesjonsplikt og kriteriene for å få konsesjon i større grad kunne skilles fra bestemmelser om vilkår og betingelser som gjelder i den enkelte konsesjonen. Departementet foreslår derfor at bestemmelsene om vilkår som kan pålegges konsesjonæren i § 2 tredje ledd skilles ut i et nytt kapittel 5 om vilkår og avbøtende tiltak. I høringsnotatet om revisjon av vassdragsreguleringsloven har departementet foreslått en tilsvarende løsning.

Flere av vilkårene som settes i konsesjoner etter vassdragsreguleringsloven og industrikonsesjonsloven er sammenfallende. Flere av vilkårene knytter seg til tiltaket i vassdraget, og ikke selve ervervet, som industrikonsesjonsloven primært regulerer i tråd med lovens formålsbestemmelse. Enkelte av vilkårene i § 2 tredje ledd fremstår også som utdaterte. Departementet har på denne bakgrunn foreslått at enkelte av vilkårsbestemmelsene bør utgå i den reviderte loven, se høringsnotatet kapittel 6.

6.2 Bestemmelser som foreslås videreført

Departementet foreslår at de enkelte vilkårene i dagens § 2 skilles ut i egne bestemmelser med egen paragrafoverskrift. Denne oppdelingen vil være sammenfallende med den nye strukturen i vassdragsreguleringsloven. Den strukturelle forandringen vil bidra til å gjøre industrikonsesjonsloven mer brukervennlig.

6.2.1 Konesesjonsavgift

I henhold til industrikonesesjonsloven § 2 tredje ledd nr. 13 skal det pålegges konesesjonæren å betale konesesjonsavgift. Både industrikonesesjonsloven og vassdragsreguleringsloven har bestemmelser om innbetaling av konesesjonsavgift til staten og berørte kommuner. Departementet foreslår at bestemmelsene om konesesjonsavgift plasseres i en egen paragraf i den reviderte loven § 18. Dette vil være i tråd med formålet om å gjøre lovene mer brukervennlige. Utover dette foreslås fire endringer av redaksjonell og språklig karakter i bestemmelsens ordlyd.

Konesesjonsavgiften beregnes ut fra et kraftgrunnlag som fastsettes av NVE, jf. delegeringsvedtak fra OED av 14. september 2007. Kraftgrunnlaget fastsettes for hver enkelt konesesjon. Etter industrikonesesjonsloven beregnes kraftgrunnlaget ut fra den gjennomsnittlige kraftmengde som vannfallet etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vannføring år om annet. Beregningsmetoden for kraftgrunnlag etter industrikonesesjonsloven er ulik fra den metoden som blir benyttet i vassdragsreguleringsloven § 11, hvor kraftgrunnlaget beregnes etter den øking av vannkraften som er innvunnet ved reguleringen. Når en skal beregne kraftgrunnlag for et vannfall/en utbygging som har konesesjon etter begge lovene, kommer avgifter og kraft etter vassdragsreguleringsloven til fradrag ved beregning av avgifter og kraft i henhold til industrikonesesjonsloven ("netto ervervsdel"), jf. ikkl. § 2 tredje ledd post 13 første ledd og vregl. § 12 post 15 sjette ledd. For nærmere detaljer vises det til NVEs veileder om konesesjonsavgift 52/2001.

Etter ikkl. § 2 tredje ledd nr. 13 første ledd annet punktum har Kongen hjemmel til å fastsette forskrifter om *maksimal-* og *minimalsatser* for innbetaling av årlige konesesjonsavgifter. Vassdragsreguleringsloven har en tilsvarende bestemmelse i § 11 nr. 1. I høringsnotatet til revidert vassdragsreguleringslov er det foreslått en redaksjonell endring ved at bestemmelsen plasseres i et eget ledd, sammen med bestemmelsen om justering av konesesjonsavgifter hvert femte år på grunnlag av justeringsnormer fastsatt av Kongen. Dette er inntatt i forslaget til § 12 i revidert vassdragsreguleringslov. For å sikre god sammenheng mellom de to lovene, foreslår departementet en tilsvarende redaksjonell endring i industrikonesesjonsloven. Kompetansen til å fastsette maksimal- og minimalsatser ved forskrift etter industrikonesesjonsloven flyttes til ny § 18 annet ledd. I tillegg foreslås en justering av ordlyden, som er forklart straks nedenfor.

Det fremgår av ikkl § 2 tredje ledd nr. 13 annet ledd at konesesjonsmyndigheten kan ta fastsettelsen av avgiften opp til "ny prøvelse" hvert femte år. I henhold til forskrift av 04.12.1987 skal konesesjonsavgifter, erstatninger, fond og andre ytelser justeres *automatisk* hvert femte år. Det foreligger følgelig en viss motstrid mellom ordlyden i loven og forskriften. NVE har som praksis hvert år å sende oversikt til hver enkelt kommune og konesesjonær over de ulike beløpene som skal betales. Denne oversikten inkluderer 5-års-justeringer av konesesjonsavgiftene. Det er en etablert praksis at avgiftene justeres automatisk hvert femte år.

I høringsnotatet om endringer i vassdragsreguleringsloven er det foreslått å endre ordlyden i nåværende vregl. § 11 nr. 1 annet ledd for å tydeliggjøre praksis. Dermed

harmoniseres bestemmelsene i lov og forskrift uten at det gjøres noen endring i dagens forvaltningspraksis. Departementet foreslår at ordlyden i industrikonsesjonsloven § 2 tredje ledd nr. 13 annet ledd endres og gis tilsvarende ordlyd som forskriften § 2. På samme måte som i revidert vassdragsreguleringslov foreslås inkl. § 18 annet ledd å lyde:

"Kongen fastsetter forskrifter med hvilke maksimal- og minimalsatser som skal gjelde. Ved fastsettelsen av forskriftene skal det særlig tas hensyn til forandringer i kronens kjøpekraft. Konsesjonsavgifter skal justeres hvert 5. år på grunnlag av justeringsnormer som fastsettes av Kongen."

Inkl. § 2 tredje ledd nr. 13 sjette tredje punktum til syvende ledd fastsetter at konsesjonsavgiften skal avsettes i et fond, der vedtektene skal godkjennes av vedkommende departement, hvilket i praksis innebærer Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Fondets midler skal fortrinnsvis benyttes til næringsutvikling i distriktet.

Vassdragsreguleringsloven § 11 nr. 2 annet ledd inneholder en tilsvarende bestemmelse. I høringsnotatet om revisjon av vassdragsreguleringsloven er det foreslått å endre bestemmelsen om godkjenning av vedtekter for konsesjonsavgifter og næringsfond. Det vises blant annet til NOU 1990:13 s. 298 hvor det fremgår at særlovgivning, som stiller krav om statlig godkjenning av kommunale og fylkeskommunale vedtak, bør oppheves. Det blir også vist til at kommuneloven har tilstrekkelige økonomiske bestemmelser og at det derfor ikke er nødvendig med vedtekter. Problemstillingen har også blitt tatt opp med KMD.

Departementet mener at begrunnelsen for å endre vregl. § 11 nr. 2 annet ledd også gjør seg gjeldende for industrikonsesjonsloven. For å sikre god sammenheng mellom de to lovene, foreslås inkl. § 18 sjette ledd tredje punktum å lyde:

"Avgiften avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som anvendes etter bestemmelse av fylkestinget eller kommunestyret. Fondets midler skal fortrinnsvis anvendes til utbygging av næringslivet i distriktet."

6.2.2 Konsesjonskraft

Etter inkl. § 2 tredje ledd nr. 12 skal det settes som konsesjonsvilkår at konsesjonæren avstår en viss kraftmengde til kommunene som er berørt av en kraftutbygging, eventuelt også fylkeskommunen. Det er også hjemmel for avståelse av konsesjonskraft til staten, men hjemmelen har ikke vært brukt i praksis.

For å gjøre loven mer oversiktlig, foreslår departementet at disse reglene skilles ut i en egen bestemmelse om konsesjonskraft i ny § 19. I tillegg foreslås en oppdatert krysshenvisning til øvrige lovbestemmelser.

I høringsnotatet om vassdragsreguleringsloven har departementet foreslått å oppdatere språket i den delen av bestemmelsen som omhandler *kraftuttaket*. Bestemmelsene i vregl § 12 nr. 15 fjerde ledd annet punktum og inkl § 2 tredje ledd nr. 12 femte ledd første punktum er likelydende. Begge sier at "*kraft tas ut i kraftstasjonens apparatanlegg for*

utgående ledninger eller fra konsesjonærens ledninger med leveringssikkerhet som fastkraft og brukstid ned til 5.000 timer årlig".

Begrepet fastkraft er utdatert og er ikke dekkende for dagens kraftmarked. Departementet foreslår at uttrykket "leveringssikkerhet som fastkraft" erstattes med en formulering om at avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes force majeure, ikke må skje uten departementets samtykke. Av hensyn til god sammenheng mellom de to lovene foreslår departementet følgende ordlyd som inntas i siste punktum i ny § 19 fjerde ledd:

"avbrytelser eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes force majeure, må ikke skje uten departementets samtykke."

Departementet presiserer at formålet med endringen er å oppdatere bestemmelsen til dagens språkbruk. Endringen er ikke ment å innebære noen materielle endringer. Endringen i hjemmelslovens ordlyd vil heller ikke endre innholdet i vilkår for konsesjonskraft som er satt i allerede tildelte konsesjoner.

I høringsnotatet om vassdragsreguleringsloven har departementet foreslått et nytt punktum i bestemmelsen om konsesjonskraft som klargjør at plikten til å avstå kraft inntreffer etter hvert som den regulerede vannføringen tas i bruk. Av hensyn til god sammenheng mellom lovene foreslås det at tilsvarende tas inn i tredje ledd i ny § 19.

6.2.3 Næringsfond og ytterligere vilkår

I henhold til ikl. § 2 tredje ledd nr. 23 er det adgang til å oppstille ytterligere betingelser i konsesjonen, herunder pålegg om opprettelsen av næringsfond til kommuner, når dette finnes påkrevd av allmenne hensyn. Departementet foreslår at bestemmelsen skilles ut i en egen bestemmelse i ny § 20. Det foreslås ellers kun en oppdatering av krysshenvisningene til andre lovbestemmelser og at begrepet "betingelser" i konsesjonen erstattes av "vilkår".

Bestemmelsen inneholder en generell hjemmel for konsesjonsmyndigheten til å fastsette ytterligere vilkår der det er behov for dette etter allmenne hensyn. Det kan være behov for å knytte andre vilkår til konsesjonen enn det som fremgår eksplisitt av loven. En slik adgang til å sette vilkår for konsesjon følger også av alminnelig forvaltningsrett. Vilkårene kan ikke være av en slik karakter at de går utenfor det som følger av den alminnelige vilkårs læren. Det gjøres ingen endringer i dette.

6.2.4 Byggefrister

Ikl. § 2 tredje ledd nr. 3 stiller krav om at utbygging av det ervervede vannfallet må påbegynnes innen fem år og settes i drift innen en ytterligere frist på fem år. Videre må anlegget ikke ha en kontinuerlig driftsstans på mer enn 3 år. Det gjøres unntak i beregningen av tidsfrister ved overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout. Departementet har foreslått å videreføre bestemmelsen som egen lovparagraf i den reviderte lovens § 21, men i oppdatert og forenklet form.

Vilkåret om byggefrist knytter seg til et fysisk tiltak i vassdraget. Det er en tilsvarende bestemmelse i vassdragsreguleringsloven, som er foreslått plassert i ny vregl § 13. Når

det settes byggefrister, innebærer det at konsesjonen kan trekkes tilbake om utbygging ikke skjer innen et bestemt tidsrom. Når slike frister settes i en ervervskonsesjon innebærer dette i prinsippet at vannfall ikke kan bli kjøpt opp uten å bli utnyttet, eller bli kjøpt opp for å hindre fremtidig utbygging. Selv om byggefrister knytter seg til et fremtidig tiltak har den dermed en materiell betydning også som vilkår i en ervervskonsesjon.

I likhet med høringsforslaget til vassdragsreguleringsloven foreslår departementet enkelte språklige oppdateringer i bestemmelsen om byggefrister. Formuleringen om beregning av byggefristen foreslås endret i samsvar med departementets forslag i vassdragsreguleringsloven. Det vil gjøre ordlyden mer lettfattelig og bidra til en bedre sammenheng mellom de to lovene. I den reviderte loven § 21 første ledd foreslår departementet derfor følgende oppdaterte ordlyd:

"Arbeidet med utbygging av vannfallet må påbegynnes innen 5 år fra konsesjonens dato og anlegget må fullføres og settes i drift innen ytterligere 5 år.

Fristene kan forlenges av departementet. I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av ekstraordinære forhold (force majeure) ikke har vært mulig å utnytte."

Departementet kan ikke se at det er behov for å videreføre særreglene om byggefrister ved stans eller innskrenking av driften, som ivaretas gjennom hovedregelen i første ledd og hjemmelen til fristforlengelse i annet ledd, se neste avsnitt. Tredje punktum i gjeldende § 2 tredje ledd nr. 3 bør derfor utgå. Særbestemmelsen om frister for skrittvis eller delvis utbygging i gjeldende femte punktum fremstår også som unødvendig, og bør utgå.

6.3 Bestemmelser som foreslås opphevet

6.3.1 Innledning

Departementet har vurdert om enkelte av vilkårene i § 2 tredje ledd kan tas ut som følge av at de er utdaterte, eller fordi de bare er aktuelle for tiltak i vassdraget som også har konsesjon etter vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven. Departementet foreslår at enkelte hjemmelsbestemmelser fjernes fra industrikonsesjonsloven for å unngå unødvendig dobbeltbehandling i lovverket.

Når departementet foreslår å ta ut hjemmelsbestemmelsen for enkelte vilkår i den reviderte loven, kan det reises spørsmål om hvilken rettslig betydning dette vil ha for eksisterende konsesjoner. Etter departementets syn vil forslaget til endring ikke gripe inn i eksisterende konsesjonsvilkår som er fastsatt. Dette foreslås nedfelt i en overgangsregel i ny § 35.

Et annet spørsmål er hvilken betydning lovendringen vil kunne ha for tiltak i vassdrag som kun har konsesjon etter industrikonsesjonsloven. Det eksisterer i dag tiltak i vassdrag som ikke har konsesjon etter verken vassdragsreguleringsloven, vannressursloven eller den tidligere vassdragsloven av 1940. Dersom det er gitt konsesjon etter

industrikonsesjonsloven, kan det oppstå et behov for å sette vilkår knyttet til tiltaket i vassdraget, men som det ikke lenger er hjemmel for i den oppdaterte loven.

Etter departementets syn vil denne problemstillingen løses gjennom bruk av innkalling til konsesjonsbehandling etter vannressursloven § 66 tredje ledd. Denne bestemmelsen gir konsesjonsmyndigheten hjemmel til i særlige tilfeller å bestemme at tiltaket må ha konsesjon, og pålegge konsesjonær å søke om konsesjon. Konsesjonsmyndigheten vil dermed ha mulighet til å gjennomføre en ny konsesjonsbehandling i henhold til vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven og kunne sette nye vilkår basert på tiltakets virkninger i og rundt vassdraget. Det vises her også til forslag til ny § 19 første ledd i vannressursloven om vannkraftverk over 40 GWh i høringsnotatet om endringer i vassdragsreguleringsloven. Dersom det ikke er aktuelt å benytte adgangen til innkalling, vil konsesjonsmyndigheten også ha mulighet til å stille ytterligere vilkår i henhold til ny § 20 ved revisjon.

6.3.2 Erstatning til jakt- og fiskeoppsyn

I henhold til § 2 tredje ledd nr. 6 første ledd kan det settes vilkår om erstatning til utgifter til forsterket jakt- og fiskeoppsyn under anleggstiden. Bestemmelsens ordlyd forutsetter at det er et pågående anleggsarbeid og knytter seg til selve tiltaket i vassdraget. I høringsnotatet om revisjon av vassdragsreguleringsloven er bestemmelsen foreslått opphevet som følge av at den blir dekket under "sekkebestemmelsen" i den reviderte loven § 20.

Vilkåret gjelder anleggsarbeider som uansett krever konsesjon etter vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven. Departementet mener derfor at det ikke nødvendig å videreføre vilkåret i den reviderte industrikonsesjonsloven. Dersom det skulle oppstå et behov for å knytte et slikt vilkår til ervervskonsesjonen, vil det være hjemmel til å sette vilkår i det enkelte tilfellet etter ny § 20.

6.3.3 Erstatning til etterlatte

Etter § 2 tredje ledd nr. 6 annet ledd kan departementet pålegge konsesjonæren å sikre øyeblikkelig erstatning til etterlatte etter den som omkommer i anleggstiden. Bestemmelsen har etter hva departementet er kjent med ikke lenger betydning, og dekkes av lov om yrkesskadeforsikring. I forslaget til endringer i vregl. foreslås bestemmelsen opphevet. Departementet foreslår tilsvarende at bestemmelsen også oppheves i industrikonsesjonsloven.

6.3.4 Kostnader forbundet med reguleringsplan

Etter § 2 tredje ledd nr. 7 første ledd kan det pålegges konsesjonæren å bekoste utgifter til reguleringsplan mv. når konsesjonen vil medføre bymessig bebyggelse eller en større ansamling mennesker. Annet ledd gir en tilsvarende hjemmel til å pålegge konsesjonæren å bekoste utgifter til reguleringsplan når konsesjonen foranlediger et større inngrep i fjellområder.

Ordlyden i bestemmelsen viser at den kun er aktuell der konsesjonen medfører en utbygging i vassdraget. Det er ikke ervervet av vannfallet som sådan som utløser behovet for reguleringsplan, men det at vannfallet skal utbygges til kraftproduksjon. I disse sakene vil det være nødvendig med konsesjon etter vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven. I henhold til plan- og bygningsloven § 12-1 tredje ledd er det ikke krav om reguleringsplan når et tiltak får konsesjon etter vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven.

Etter departementets syn er det ikke et praktisk behov for en egen hjemmel til å dekke kostnader til reguleringsplaner når det gis ervervskonsesjon. Dersom det likevel skulle oppstå et slikt behov, kan tilsvarende forpliktelse pålegges som et individuelt tilpasset vilkår, jf. ny § 20. Departementet foreslår at § 2 tredje ledd nr. 7 utgår i den reviderte loven.

6.3.5 Vedlikehold av infrastruktur og allmenhetens rett til ferdsel

Hovedregelen om dekning av utgifter til vedlikehold av offentlige veier med mer følger av lov 21. juni 1963 nr. 23 (veglova) § 20. Bestemmelsen sier at staten bærer utgiftene til planlegging, bygging, utbedring, vedlikehold og drift av riksveier, herunder utgiftene til eiendomsinngrep. Fylkeskommunen bærer disse utgiftene for fylkesveier og kommunen for kommunale veier.

Etter § 2 tredje ledd nr. 8 kan det pålegges konsesjonæren å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av veier, broer mv. når disse utgiftene antas å bli særlig økt ved anleggsarbeidet. Videre følger det av annet punktum at de veier, broer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av allmenheten med mindre departementet bestemmer noe annet.

Problemstillingene rundt den tilsvarende bestemmelsen i vassdragsreguleringsloven § 12 nr. 8 er drøftet nærmere i høringsnotatet til vassdragsreguleringsloven i kap. 5.2.6.

Vilkåret er videreført uendret i den reviderte vassdragsreguleringsloven. Etter departementets syn har vilkåret kun praktisk betydning ved utbygging i vassdraget, hvor konsesjon gis etter vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven. Vilkåret bør derfor pålegges i konsesjon etter disse lovene. Departementet mener det er overflødig å videreføre bestemmelsen i industrikonsesjonsloven. For eksisterende konsesjoner med slikt vilkår, se omtale i innledningen i kapittel 6.3.1.

6.3.6 Naturforhold, landskapsmessig tilpasning og godkjenning av planer

I industrikonsesjonsloven § 2 tredje ledd nr. 14 fremgår det at konsesjonæren "bør pålegges å unngå å ødelegge naturforekomster og områder når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner, eller på grunn av områdets naturskjønnhet eller egenart." Dersom dette ikke kan unngås, skal myndighetene varsles i god tid. Etter annet ledd skal konsesjonæren "sørge for at anleggene blir minst mulig skjemmende alt etter bestemmelser av vedkommende departement". I tredje og fjerde ledd stilles det krav om opprydning etter anleggsarbeider og planlegging av midlertidige hjelpeanlegg.

Vilkårene i § 2 tredje ledd nr. 14 knytter seg til tiltak i vassdraget. De er også lovfestet i vregl § 12 nr. 16. I høringsnotatet om endringer i vregl. har departementet drøftet behovet for å videreføre bestemmelsen. Departementet anser første ledd om at det "bør" pålegges konsesjonæren å unngå ødeleggelser av naturforekomster mv. som overflødig. Slike hensyn ivaretas gjennom konsesjonsbehandling og detaljplan av tiltaket etter vregl. eller vannressursloven. De øvrige delene av bestemmelsen er dekket av forslag til ny vregl. § 20 om krav til virksomheten i konsesjonsvilkår eller forskrift. Etter første ledd omfatter dette bokstav a) Ansvar ved anlegg/drift, b) Godkjenning av detaljplaner, landskapsmessige forhold, tilsyn mv., c) Naturforvaltning og g) Rydding av reguleringssonen.

Etter departementets syn har bestemmelsen i ikl § 2 tredje ledd nr. 14 ingen praktisk funksjon der det kun gis en ervervskonsesjon. Departementet mener derfor at bestemmelsen kan tas ut av den reviderte loven. Skulle det oppstå et behov for å knytte vilkår om naturbevaring i en ervervskonsesjon vil det være hjemmel for individuelt tilpasset vilkår med hjemmel i ny § 20. For vilkår i eksisterende konsesjoner, se omtale i innledningen i kapittel 6.3.1.

6.3.7 Rapportering av kraftleveranse ved kraftleiekonsesjoner

I ikl. § 30 fjerde ledd stilles det krav om rapporteringsplikt fra kraftleverandører og eventuelle formidlere når konsesjon på erverv av elektrisk kraft er gitt, og departementet ber om det. Videre kan departementet gi pålegg til kraftleverandøren og eventuelle formidlere om å påse at det ikke blir levert mer kraft enn konsesjonen gir rett til.

Bestemmelsen regulerer tilfeller der det foreligger en avtale om kjøp av elektrisk kraft som har fått konsesjon. Kravet om konsesjon for erverv av kraft ble tatt ut av industrikonsesjonsloven ved lov av 29. juni 1990 nr. 50. Bestemmelsen er derfor kun aktuell for konsesjoner gitt før 1990. I dag er samtlige kraftleieavtaler løpt ut, og regelen om rapporteringsplikt har ikke blitt benyttet de siste årene. Departementet mener at det ikke er hensiktsmessig å videreføre bestemmelsen i den reviderte loven, og foreslår at den blir tatt ut.

7 Erverv av aksjer, andeler mv. og øvrige rettigheter til vannfall

7.1 Gjeldende rett

7.1.1 Indirekte eierskap til vannfall mv.

Lov om erverv av vannfall mv. kapittel I gjelder erverv av eiendomsrett og andre rettigheter som direkte knytter seg til vannfallet. Den typiske eieren av fallrettigheter er i dag et selskap som driver kraftproduksjon. Aksjeselskapsformen er den mest vanlige. Et selskap som oppfyller vilkårene til offentlig eierskap etter ikl § 2 første ledd gis konsesjon etter loven kapittel I.

Ved endringer i organiseringen av offentlige selskaper, foretak, lag eller sammenslutninger som innehar konsesjonspliktige vannfallsrettigheter kommer reglene i § 2 første ledd til anvendelse, jf. § 3. Bestemmelsen regulerer også konsekvensene av at vilkårene i § 2 første ledd ikke lenger er oppfylt som følge av endringer i organiseringen på eiersiden i selskapet.

Erverv av andeler i et offentlig selskap gjennom overdragelse av aksjer, andeler, parter eller andre rettigheter som knytter seg til kapitalen og stemmene hos et vannfalleiende selskap vurderes etter bestemmelsene i kapittel V.

Paragraf 36 regulerer overdragelser av aksjer, parter eller rettigheter i selskaper med begrenset ansvar (i hovedsak aksjeselskaper) som har konsesjonspliktige rettigheter til vannfall. Bestemmelsen består av ni ledd. Etter første ledd kreves konsesjon ved overdragelse av aksjer mv. som utgjør mer enn en femdel av samtlige aksjer i et selskap med begrenset ansvar. Videre reguleres andre former for overdragelser gjennom bla. holdingselskaper og ved innløsning av aksjer. Det er unntak fra konsesjonsplikten ved skifte av ekteskapeleg felleseie, og det gis hjemmel for konsesjonsmyndigheten til å fastsette ytterligere vilkår ved utstedelse av konsesjonen. Det skal ikke gis konsesjon dersom endringene medfører at offentlige selskaper ikke lenger oppfyller vilkårene i § 2 første ledd. Konsesjonsmyndigheten kan i forskrift stille krav om meldeplikt ved endringer i eiersammensetningen.

Paragraf 37 a ble tilføyd ved lovendring i 2016, jf. Prop. 96 L (2015-2016) Endringer i lov om erverv av vannfall mv. (erverv av andel i offentlig ansvarlig selskap med konsesjonspliktige rettigheter til vannfall). Bestemmelsen åpner for å etablere privat minoritetseierskap i offentlige ansvarlige vannkraftselskaper eller selskaper med delt ansvar, som et alternativ til aksjeselskaper. Lovendringen medførte i tillegg justering av henvisningene i §§ 37 og 39.

Paragraf § 37 fastsetter at lovens bestemmelser om erverv av eiendomsrett til vannfall kommer til anvendelse ved erverv av andel i andre selskaper enn de som er omfattet av § 36 eller § 37 a dersom selskapet innehar vannfall som er konsesjonspliktige etter industrikonsesjonsloven. I praksis betyr dette at slike erverv konsesjonsrettslig likestilles med erverv av vannfallet direkte.

Paragraf 38 første ledd regulerer hvilket eierforhold til et vannfall som skal legges til grunn, der de formelle rettighetsforholdene ikke synes å avspeile de reelle rettighetsforholdene, og den reelle rettighetshaver ikke kan erverve vannfallet uten konsesjon. Tredje ledd gjelder tilsvarende for bedømmelsen av pro forma erverv av aksjer eller parter i selskaper mv. Annet ledd begrenser adgangen til brukspant eller tvangsbruk uten konsesjon.

Erverv av mer enn 90 prosent av aksjene, partene eller rettigheter i selskap som har konsesjonspliktige rettigheter skal etter § 39 bedømmes etter loven kapittel I. Slike erverv av selskap bedømmes konsesjonsrettslig på samme måte som ved direkte erverv av vannfallet. Paragraf § 39 gir anvisning på hva som skal regnes som et erverv av 90 prosent av aksjene, partene eller rettigheter til aksjene/partene i et selskap. Etter siste ledd

kan det i disse tilfellene foretas konsesjonsbehandling eller endring av vilkår i konsesjoner meddelt selskapet.

I henhold til § 29 kan avtaler som kommer i strid med § 36 bare kreves fullbyrdet såfremt konsesjon til ervervet blir meddelt. Paragraf 29 inneholder også en egen foreldelsesfrist for opsjoner til erverv av eiendomsrett eller annen rettighet til vannfall på fem år.

7.1.2 Avtaler om andre rettigheter til vannfall

Industrikonsesjonsloven § 4 første ledd første punktum regulerer forlengelse av tidligere meddelt konsesjon for leie av vannfall som allerede er utbygd. For samtykke etter første punktum kan stilles vilkår dersom søknaden om forlengelse innvilges. Første ledd annet punktum åpner for å gi samtykke til forlengelse av eldre konsesjonsfrie inngåtte avtaler om leie av vannfall. For slike samtykker kan det ikke fastsettes vilkår, jf. annet ledd første punktum.

Bestemmelsen gir også hjemmel til å samtykke til overdragelser av eksisterende bruksretter, tidsbegrensede langsiktige disposisjonsretter og leieforhold til foretak i forbindelse med omorganisering eller liknende. Etter § 4 tredje ledd, kan departementet også gi samtykke til at foretak mv. som oppfyller vilkårene i § 2 første ledd, kan erverve tidsubegrenset medeierskap til vannkraftproduksjon.

I henhold til § 5 har eier av utbygde konsesjonspliktige vannfall anledning til å inngå operatøravtaler om drift og vedlikehold for en periode på inntil 15 år. Bestemmelsen ble innført i 2009, jf. Ot. prp. nr. 66 (2008-2009) Om lov om endringer i industrikonsesjonsloven, vassdragsreguleringsloven og vannressursloven (utleie av vannkraftproduksjon mv.). Bestemmelsen lovfestet ordningen med driftsoperatør som driver for fremmed regning, og gir også rett til å inngå avtale om utleie av utbygde konsesjonspliktige vannfall på inntil 15 år. Avtalene må godkjennes av departementet. Eier vil fremdeles være ansvarlig for at konsesjonsrettslige plikter overholdes, jf. § 5 tredje ledd. Paragraf 5 siste ledd gir Kongen kompetanse i forskrift til å fastsette nærmere vilkår for å inngå avtaler som nevnt i første og annet ledd. Slike bestemmelser følger av forskrift om utleie av vannkraftanlegg av 25. juni 2010 nr. 939.

7.2 Departementets forslag

Departementet foreslår ingen materielle endringer i bestemmelsene som er gjennomgått ovenfor i 7.1. Bestemmelsene har vært behandlet av Stortinget ved flere anledninger de siste årene, og grunnlaget for lovvedtakene basert på konsolideringsmodellen fremgår av Ot. prp. nr. 61 (2007-2008), Ot. prp. nr. 66 (2008-2009) og Prop 96 L (2015-2016).

For å gjøre bestemmelsene mer brukervennlige foreslår departementet at de samles i et nytt kapittel 6 som vil omfatte konsesjonsregler mv. for endringer i eierskap og øvrige rettigheter.

I ny § 22 plasseres bestemmelsen om endringer på eiersiden i offentlig selskap som innehar konsesjonspliktige vannfallsrettigheter, jf. dagens § 3. Det gjøres oppdatering av krysshenvisningene i loven.

I ny § 23 plasseres bestemmelsen om aksjeervervskonsesjon etter § 36. Det gjøres ingen endringer utover oppdaterte krysshenvisninger og noen få språklige endringer.

I ny § 24 plasseres bestemmelsen om overdragelse av 90 prosent av andel i selskap etter dagens § 39. Bestemmelsen ble endret i 2016 slik at den viser både til selskaper med begrenset ansvar (jf. forslag til ny § 23) og ansvarlig selskap (jf. forslag til ny § 25). Endringen fremgår av Prop 96 L (2015-2016). I tredje ledd siste punktum gjøres en språklig endring ved at begrepet "grunnreglene" erstattes med ordet "bestemmelsene". Krysshenvisningen samme sted til § 2 tredje ledd endres til kapittel 5 i loven der bestemmelsene om vilkår nå er plassert. Etter departementets vurdering vil dette ikke innebære noen materiell endring.

I ny § 25 plasseres gjeldende § 37 a. Krysshenvisningene i loven oppdateres

I ny § 26 plasseres § 37. Det gjøres en språklig endring ved at begrepet "grunnreglene" erstattes med ordet "bestemmelsene" og at krysshenvisningene i loven oppdateres.

I ny § 27 plasseres § 38. Krysshenvisningene i loven oppdateres. Det foreslås enkelte språklige oppdateringer, herunder tilføyelse av "annet vedtak" ved siden av betegnelsen konsesjon. Tilføysen vil klargjøre at bestemmelsen omfatter alle tillatelser i medhold av loven. Departementet kan ikke se at dette innebærer noen materiell endring.

I ny § 28 plasseres bestemmelsen om fullbyrdelse og gyldighet av avtaler om rett til å erverve rettighet etter loven etter gjeldende § 29. I første ledd gjøres en oppdatert henvisning til § 23 om selskaper med begrenset ansvar, slik som i dag. For å sikre de samme kontrollmulighetene overfor erverv av andel i ansvarlige offentlige selskaper, er det også lagt inn en henvisning til § 25.

I §§ 29 og 30 foreslår departementet at någjeldende §§ 5 og 4 om leie av vannfall mv. plasseres. Rekkefølgen foreslås også byttet om, slik at den generelle bestemmelsen om utleie og driftsoperatør i § 5 plasseres før de mer spesielle reglene for tidligere inngåtte leieavtaler mv. i nåværende § 4. Det gjøres ingen endringer i ordlyden i nåværende § 5, mens teksten i § 4 justeres for å oppdatere krysshenvisningene i loven.

8 Kontroll og sanksjoner

8.1 Gjeldende rett

Lovens bestemmelser om sanksjoner og øvrige rettsvirkninger ved erverv i strid med loven eller vilkår i konsesjon er i dag spredt på flere steder.

Etter gjeldende § 2 tredje ledd nr. 16 skal det pålegges konsesjonæren å underkaste seg den kontroll med overholdelsen av oppstilte betingelser som vedkommende departement finner nødvendig. Utgifter hermed kan kreves dekket av konsesjonæren.

Gjeldende § 34 kommer til anvendelse dersom en korporasjon, stiftelse eller et selskap som har fått konsesjon etter industrikonsesjonsloven eller tidligere lovgivning har gjennomgått en forandring som medfører at de lovbestemte eller i konsesjonens fastsatte

vilkår ikke lenger er til stede. Tilsvarende gjelder også om det viser seg at vilkårene fra først av ikke har vært til stede. Etter gjeldende § 34 får bestemmelsene om frister (som foreslås plassert i ny § 14), krav om tinglysing (som foreslås plassert i ny § 15), regler knyttet til tinglysing der konsesjon ikke foreligger (som foreslås plassert i ny § 16) og bestemmelser om tvangssalg (som foreslås plassert i ny § 17) tilsvarende anvendelse.

Etter § 34 annet ledd gjelder det samme dersom en korporasjon, stiftelse eller et selskap som tidligere ikke trengte konsesjon til ervervet har gjennomgått en forandring som medfører at vilkårene for erverv uten konsesjon ikke lenger er til stede.

I gjeldende § 26 er det fastsatt regler for tvangsmulkt for å sikre at forpliktelsene som følger av loven eller vilkårene som er satt i konsesjon overholdes. Bestemmelsen gir også grunnlag for å trekke en konsesjon tilbake.

Ikl. § 39b inneholder en bestemmelse om straff. Her fremgår det at "forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelsene i §§ 30 og 32 straffes med bøter". Bestemmelsen slik den lyder i dag, kom inn ved lovendring i 1988. I forarbeidene til lovendringen fremgår det at § 39b skulle bli identisk med dagjeldende siste ledd i henholdsvis § 30 og § 32, som ble foreslått opphevet, jf. Ot.prp.nr. 5 (1988-89).

Før lovendringen i 1988 lød siste ledd i § 30 slik: "Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelsene i første, annet, tredje og sjette ledd straffes med bøter". Siste ledd i § 32 lød slik: "Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelsene i annet og tredje ledd straffes med bøter." Nyanseringen med tanke på hvilke ledd i bestemmelsene som var straffesanksjonert kom ikke med ved vedtakelsen av ikl. § 39b. Senere har ikl. § 30 blitt endret, noe som blant annet har ført til opphevelse av enkelte av leddene og endret nummerering på de resterende leddene i bestemmelsen. Ved lovendring i 1994 ble § 30 tredje og femte ledd opphevet. Tidligere fjerde ledd ble dagens tredje ledd og tidligere sjette ledd ble dagens fjerde ledd.

Endringene har medført at ordlyden i § 39b viser til at brudd på § 30, som i dag blant annet regulerer plikt til å sende inn konsesjonssøknad, tinglysing av erverv og plikt til å sende inn oppgaver over leveranser av kraft hvor det er gitt konsesjon på erverv av elektrisk kraft, kan straffes. Henvisningen til § 32 innebærer at straffebestemmelsen retter seg mot overtredelser av bestemmelsen om tvangssalg.

8.2 Departementets forslag

Departementet foreslår å samle bestemmelsene som er redegjort for under punkt 8.1 i et eget kapittel om kontroll og sanksjoner. Dette samsvarer med departementets forslag til revisjon av vassdragsreguleringsloven.

I høringsnotatet til vassdragsreguleringsloven har departementet foreslått å flytte bestemmelsen om kontroll og sanksjoner ved brudd på konsesjonsvilkår etter vregl. § 12 nr. 20 og 19 til kapittel 7. For å sikre god sammenheng mellom de to lovene foreslår departementet en tilsvarende løsning i industrikonsesjonsloven.

I ny § 31 forslås gjeldende § 2 tredje ledd nr. 16 plassert. Det er gjort enkelte språklige endringer, hvor "betingelser" endres til "vilkår" og "hermed" til "ved dette".

I ny § 32 foreslår departementet å plassere gjeldende § 34. Krysshenvisningene til øvrige lovbestemmelser oppdateres. Ordlyden er oppdatert til å gjelde både konsesjon "eller annet vedtak" etter loven. For å unngå materielle endringer, har departementet foreslått å videreføre bestemmelsen i gjeldende § 34 selv om bestemmelsen kan antas å ha mindre praktisk betydning i dag.

I ny § 33 plasseres gjeldende § 26. Det gjøres en oppdatering i krysshenvisningen til fristen i gjeldende § 32 (som blir ny § 17).

Departementet er ikke kjent med at bestemmelsen i § 39b har vært brukt i praksis, og kan ikke se at det er et behov for å videreføre en egen bestemmelse om straff for overtredelse av dagens §§ 30 og 32. Bestemmelsen er også uklar med hensyn til hvilke handlinger som kan medføre straff og hvem som kan straffes. Flere av handlingene som er straffesanksjonerte er etter departementets syn ikke av en slik karakter at de bør være straffesanksjonerte. Departementet foreslår derfor at § 39b ikke videreføres i revidert industrikonsesjonslov.

9 Merknader til de enkelte bestemmelsene

9.1 Endringer i industrikonsesjonsloven

Til § 1 (lovens formål)

Bestemmelsen viderefører § 1 første ledd.

Til § 2 (konsesjonspliktige erverv av vannfall)

Første ledd viderefører § 1 annet ledd. Ordene "utbringes til" endres til "utbringe mer" enn 4.000 naturhestekrefter. Endringen er rent språklig.

Annet ledd viderefører § 2 annet ledd. Ordene "utbringes til" endres til "utbringe mer" enn 20.000 naturhestekrefter. Endringen er rent språklig.

Tredje ledd viderefører § 2 tredje ledd nr. 2 med språklig oppdatering til moderne rettskriving i leddet om hva konsesjonen gir adgang til (sml. eksisterende § 2 tredje ledd nr. 2).

Fjerde ledd viderefører § 1 fjerde ledd.

Til § 3 (unntak fra konsesjonsplikt)

Første ledd viderefører § 1 tredje ledd med enkelte språklige oppdateringer, herunder bruk av begrepet "konsesjonsvilkår" og at ordet "vedkommende" er tatt ut.

Annet ledd viderefører § 1 femte ledd.

Tredje ledd viderefører § 1 sjette ledd med en språklig oppdatering. Tidligere henvisning til "grunnreglene i § 2" er endret til "vilkår etter kapittel 5 i denne lov". Dette innebærer ikke en endring i gjeldende rett, se punkt 3.2. Den forenklete henvisningen utvider ikke de vilkår som Kongen kan unnlate å stille dersom det gis tillatelse til erverv uten at vannfallet skal utnyttes til kraftproduksjon.

Fjerde ledd viderefører § 1 syvende ledd med en språklig oppdatering ved at betegnelsen *grunnregler* er endret til *bestemmelser*. Henvisninger er oppdatert i henhold til ny lovstruktur.

Til § 4 (krav til eierskap ved erverv av vannfall)

Bestemmelsen viderefører § 2 første ledd. Ordet "betingelser" endres til "vilkår".

Til § 5 (statens forkjøpsrett)

Bestemmelsen viderefører § 6 med flere språklige oppdateringer i teksten og endringer av utdaterte ord og uttrykk i flere av leddene. Henvisningen til "kraftleveranse som nevnt i § 2 post 21" er tatt ut ettersom denne bestemmelsen ikke eksisterer. Ingen materielle endringer er tilsiktet.

Til § 6 (fylkeskommunens forkjøpsrett)

Bestemmelsen viderefører § 9 med flere språklige oppdateringer i flere av leddene. Ord som "herom", "herav", "hvorved" "likeledes" og "vedkommende" er fjernet og bestemmelsen er generelt gitt en mer moderne språkdrakt. Ingen materielle endringer er tilsiktet. Henvisninger er oppdatert i henhold til ny lovstruktur.

Til § 7 (overdragelse av konsederte vannfall)

Bestemmelsen viderefører § 2 tredje ledd nr. 22 med enkelte språklige oppdateringer og henvisninger. Ordet "betingelse" endres til "vilkår". Henvisningen til "betingelser som er omhandlet i post 1 til 16 og 23" er endret til "vilkår som er omhandlet i kapittel 5". Den oppdaterte henvisningen er ikke ment å utvide de vilkårene som konsesjonsmyndighetene kan stille ved overdragelse av tidligere konsederte vannfall, se punkt 3.2.

Til § 8 (konsesjonens varighet)

Bestemmelsen viderefører § 2 tredje ledd nr. 1. Kun krysshenvisningen i loven er oppdatert.

Til § 9 (adgangen til revisjon)

Bestemmelsen viderefører § 5 a med enkelte språklige oppdateringer. I første ledd foreslås det en ny og mer presis formulering om at revisjonsadgangen gjelder for vilkårene for konsesjon for erverv av eiendomsrett eller bruksrett, til erstatning for henvisningen til konsesjoner etter "første kapittel i denne lov". Selv om det ikke lenger gis nye bruksrettskonsesjoner, brukes formuleringen "bruksrett" blant annet av hensyn til eksisterende konsesjoner. Oppdateringen innebærer etter departementets vurdering ingen materiell endring.

Bestemmelsen om omgjøring i § 5 a annet ledd oppheves, og foreslås dekkes ved at dagens § 27 justeres til generelt å gjelde omgjøring av konsesjoner.

Til § 10 (omgjøring av konsesjonsvilkår)

Bestemmelsen viderefører § 27 med enkelte språklige oppdateringer. Bestemmelsen er justert slik at den nå gjelder omgjøring generelt. Dette omfatter også søknader som tidligere ble regulert i § 5 a annet ledd. I henvisningen til tidligere lovgivning om erverv av vannfall er "bergverk og annen fast eiendom mv." tatt ut siden dette ikke lenger antas å være praktisk ut fra lovens virkeområde i dag.

Til § 11 (statens hjemfallsrett)

Første ledd viderefører § 2 tredje ledd nr. 17 første ledd. Ordene "hvorigjennom" og "såsom" endres til henholdsvis "hvor" og "som". I siste punktum gjøres en liten oppdatering i setningens syntaks og ordene "på sin bekostning" presiseres til statens regning.

Annet ledd viderefører § 2 tredje ledd nr. 17 annet ledd. Ordet "herom" erstattes med "om dette".

Tredje ledd viderefører § 41 første ledd. Ordet "hermed" erstattes med "ved dette".

Fjerde ledd viderefører § 41 annet ledd. Ordet "derav" erstattes med "av denne"

Til § 12 (innhold i søknad)

Første ledd viderefører § 24 første ledd med enkelte språklige oppdateringer.

Annet ledd viderefører § 24 annet ledd.

Ordlyden i begge ledd er endret til å gjelde søknader om konsesjon "eller annet vedtak" for å sikre at også slike vedtak etter loven er omfattet.

Til § 13 (uttalelse fra fylkeskommune og kommunestyre)

Bestemmelsen viderefører § 24 fjerde ledd.

Til § 14 (frister)

Første ledd viderefører § 30 første ledd.

Annet ledd viderefører § 30 annet ledd.

Tredje ledd viderefører § 31 første ledd.

Fjerde ledd viderefører § 31 annet ledd.

Se for øvrig omtale i kapittel 4.3 for endringer i ordlyden i de enkelte leddene.

Til § 15 (tinglysing av konsesjon)

Bestemmelsen viderefører § 2 fjerde ledd, med en språklig endring ved at begrepet "konsesjonshaver" erstattes med "konsesjonær" i tråd med lovens terminologi ellers. I annet ledd innplasseres gjeldende bestemmelse om bortfall av heftelser ved hjemfall til staten eller innløsning. Krysshenvisning til andre bestemmelser oppdateres også sammen med noen mindre språklige justeringer.

Til § 16 (tinglysing der konsesjon ikke foreligger)

Bestemmelsen viderefører § 30 tredje ledd. Det gjøres noen mindre språklige justeringer i ordlyden.

Til § 17 (tvangssalg)

Første ledd viderefører § 32 første ledd.

Annet ledd viderefører § 32 annet ledd.

Tredje ledd viderefører § 32 tredje ledd. I første punktum fremgår det at første ledd gjelder tilsvarende for overdragelse av aksje eller part i selskap. Henvisningen til selskap "med begrenset ansvar" foreslås strøket, se omtale i kapittel 5.2.

Til § 18 (konsesjonsavgift)

Første ledd viderefører § 2 tredje ledd nr. 13 første ledd med visse justeringer. Gjeldende annet og tredje punktum, som gjelder forskrift om maksimal- og minimalsatser for konsesjonsavgifter, flyttes til annet ledd.

Annet ledd første punktum viderefører bestemmelsene om forskrift om maksimal- og minimalsatser og hensyntagen til endringer i kronens kjøpekraft, som nevnt over. I siste punktum videreføres § 2 tredje ledd nr. 13 annet ledd. Ordlyden er endres i tråd med

gjeldende praksis om automatisk justering av avgiftene hvert 5. år på grunnlag av justeringsnormer fastsatt av Kongen.

Tredje til syvende ledd viderefører gjeldende tredje til syvende ledd i § 2 tredje ledd nr. 13 uten endringer, bortsett fra at formuleringen "vedkommende regjeringsdepartement" er endret til "departementet". I *sjette ledd* endres tredje punktum slik at kravet om godkjenning av vedtekter oppheves, se omtale i kapittel 6.2.1.

Til § 19 (konsesjonskraft)

Første og annet ledd viderefører § 2 tredje ledd nr. 12 første og annet ledd. En krysshenvisning i loven oppdateres.

Tredje ledd første punktum er nytt og slår fast at plikten til å avstå kraft inntreffer etter hvert som den regulerte vannføringen tas i bruk. Denne endringen samsvarer med tilsvarende endring i vassdragsreguleringsloven. Se omtale i kapittel 6.2.2. *Annet punktum* viderefører § 2 nr. 12 tredje ledd.

Fjerde ledd viderefører § 2 tredje ledd nr. 12 fjerde ledd. I tillegg plasseres gjeldende § 2 tredje ledd nr. 12 femte ledd her, slik at gjeldende tredje og femte ledd slås sammen. Fjerde ledd gjøres dermed lik som i vregl. Dagens utforming av vregl § 12 nr. 15 fjerde ledd, tilsvarer ikl § 2 tredje ledd nr. 12 fjerde og femte ledd. En språklig endring er at begrepet "leveringssikkerhet som fastkraft" erstattes med begrepet *force majeure*. Dette begrepet må forstås på samme måte som "vis major, streik eller lockout" i tidligere bestemmelse. Se nærmere omtale i punkt 6.2.2.

Femte til syvende ledd viderefører § 2 tredje ledd nr. 12 sjette til åttende ledd.

Til § 20 (ytterligere vilkår og næringsfond)

Bestemmelsen viderefører § 2 tredje ledd nr. 23 med språklig oppdatering og oppdatert lovhenvisning. Begrepet *betingelser* er endret til *vilkår*.

Til § 21 (byggefrister)

Bestemmelsen viderefører § 2 tredje ledd nr. 3 med visse språklige justeringer og forenklinger.

Første ledd viderefører § 2 tredje ledd nr. 3 første og annet punktum med språklig modernisering og forenkling. Siden det er selve ervervet som er konsesjonspliktig etter lov om erverv av vannfall mv. bør lovteksten synliggjøre at utbyggingen av vannfallet skal finne sted innen en viss tid etter at konsesjon er gitt. Se kapittel 6.2.4.

Gjeldende § 2 tredje ledd nr. 3 tredje og femte punktum utgår i sin helhet, se kapittel 6.2.4.

Annet ledd viderefører § 2 tredje ledd nr. 3 fjerde og sjette punktum. Det foreslås at setningen "Kongen kan dispensere fra disse bestemmelser" endres til å lyde "fristene kan forlenges av departementet". Hjemmelen til å dispensere er i dag delegert til departementet, og lovteksten gjøres enklere dersom myndigheten legges til departementet direkte i bestemmelsen. Selve terskelen for når det gis fristutsettelse videreføres dagens praksis, men med noe endret ordlyd. Begrepet "*force majeure*" erstatter "*vis major*" som henvisning til ekstraordinære forhold. Med *force majeure* menes ekstraordinære forhold utenfor tiltakshavers kontroll, for eksempel flom, opprør eller naturkatastrofer. Se nærmere omtale i kapittel 6.2.4.

Til § 22 (endringer i organisering av offentlige selskaper mv.)

Bestemmelsen viderefører § 3 med oppdaterte lovhenvisninger. Bestemmelsen gjelder ethvert offentlig selskap, foretak, lag eller sammenslutning som beskrevet, og ordet "alle" fremstår derfor som unødvendig. Endringen er språklig. I henvisningen til tidligere lovgivning om erverv av vannfall fjernes ordene "bergverk og annen fast eiendom" siden loven ikke lenger regulerer slike forhold.

Til § 23 (overdragelse av andel i selskap med begrenset ansvar)

Bestemmelsen viderefører § 36 med enkelte språklige oppdateringer og oppdaterte lovhenvisninger.

Til § 24 (overdragelse av 90 prosent av andel i selskap)

Bestemmelsen viderefører § 39. I *tredje ledd* siste punktum er henvisningen om at erververen kan meddeles konsesjon uten at "grunnreglene i § 2 tredje ledd iakttas" endret til at "uten at det settes vilkår etter kapittel 5 i denne lov". Se omtale i kapittel 7.2.

Til § 25 (erverv av andel i ansvarlig selskap)

Bestemmelsen viderefører § 37 a. Det gjøres ingen endringer.

Til § 26 (erverv av andel i andre selskaper)

Bestemmelsen viderefører § 37. I *annet ledd* gjøres en tilsvarende språklig oppdatering som nevnt i ny § 6-3 når det gjelder henvisningen til kapittel 5 i revidert lov.

Til § 27 (om rettigheter til vannfall og andel i selskaper)

Bestemmelsen viderefører § 38 med oppdaterte lovhenvisninger. Det gjøres språklige endringer og ord som "sådanne" og "således" unngås. Der dagens ordlyd viser til

"konsesjon" foreslås det at ordlyden viser til "konsesjon eller annet vedtak" som forklart i kapittel 7.2 ovenfor.

Til § 28 (lovstridige avtaler)

Bestemmelsen viderefører § 29. Krysshenvisningen i første ledd klargjøres slik at den både peker på avtaler i strid med ny § 23 for selskaper med begrenset ansvar og ny § 24 om ansvarlige selskaper.

Til § 29 (operatøravtaler og leieavtaler av kraftverk)

Bestemmelsen viderefører § 5.

Til § 30 (avtaler om rettigheter til vannfall)

Bestemmelsen viderefører § 4 med oppdaterte lovhenvisninger. I annet ledd videreføres ikke henvisninger til postene i gjeldende § 2 tredje ledd som er opphevet i dag, eller som foreslås opphevet i kapittel 6.3 ovenfor. I tredje ledd oppdateres henvisningen til § 5a annet ledd første punktum til ny § 10 første punktum. Dette skyldes at gjeldende § 5 a annet ledd foreslås samlet i ny § 10, sammen med nåværende § 27 som også gjelder omgjøring av konsesjonsvilkår.

Til § 31 (kontroll)

Bestemmelsen viderefører § 2 tredje ledd nr. 16 med språklige oppdateringer, se også omtale i kapittel 8.2.

Til § 32 (overtredelse av konsesjonen)

Bestemmelsen viderefører § 34 med oppdaterte krysshenvisninger i loven. I første ledd er ordene "bergverk og annen fast eiendom" tatt ut av henvisning til tidligere lovgivning. Ordlyden er oppdatert til å gjelde både "konsesjon eller vedtak".

Til § 33 (administrative sanksjoner og retting)

Bestemmelsen viderefører § 26 med oppdatert krysshenvisning i loven og med noen språklige oppdateringer. I annet ledd endres ordlyden til å "konsesjon eller annet vedtak" på samme måte som i andre lovparagrafer.

Til § 34 (forholdet til eldre lovgivning)

Bestemmelsen stammer fra lovens vedtagelse i 1917. Etter ordlyden i første ledd er det vist til "bestående" traktat. Når første og annet punktum leses i sammenheng, bør dette

forstås som bestående traktat på tidspunktet for lovens ikrafttredelse i 1917. I juridisk teori² er det vist til en omtale av forskjellige traktatbestemmelser i Lovtidende (annen avdeling) for 1909. I annet ledd fremgår det at loven av 1917 opphevet den tidligere lov av 18. desember 1909. Henvisninger i annet lovverk skulle fra da av leses som henvisninger til den nye lov av 1917. Departementet er i tvil om bestemmelsen i dag har praktisk betydning, men vil avvente eventuelle innspill fra høringsinstansene før det konkluderes.

Til § 35 (vilkår i meddelte konsesjoner)

Bestemmelsen er ny og stadfester at vilkår i meddelte konsesjoner eller vedtak står ved lag.

² Lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom – Koncessions-loven – av 14. december 1917 med kommentarer, Olaf Amundsen (1918) side 225.

Forslag til lov om endringer i lov om erverv av vannfall mv.

I

Lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall mv. skal lyde:

Lov 14. desember 1917 nr. 16 om konsesjon for rettigheter til vannfall mv. (vannfallrettighetsloven).

[Merknad: Parenteser i overskriftene til den enkelte paragraf er tatt inn i høringsnotatet til pedagogisk hjelp for å vise til gjeldende rettsregel.]

Kapittel 1 Lovens formål

§ 1 Formål (§1 første ledd)

Landets vannkraftressurser tilhører og skal forvaltes til beste for allmennheten. Dette skal sikres gjennom offentlig eierskap på statlig, fylkeskommunalt og kommunalt nivå.

Kapittel 2 Konsesjonspliktige erverv av vannfall

§ 2 Konsesjonsplikt (§ 1 annet og fjerde ledd, § 2 annet ledd og tredje ledd nr. 2)

Uten tillatelse av Kongen (konsesjon) kan ingen andre enn staten med full rettsvirkning erverve eiendomsrett til vannfall (fall eller stryk) som ved regulering antas å kunne utbringe mer enn 4.000 naturhestekrefter, enten alene, eller i forbindelse med andre vannfall som erververen eier eller bruker når fallene hensiktsmessig kan utbygges under ett. Erverv av andre rettigheter enn eiendomsrett over vannfall som nevnt i første punktum kan bare skje med hjemmel i denne lov.

Hvis ervervet gjelder vannfall som ved regulering antas å kunne utbringe mer enn 20.000 naturhestekrefter, eller hvis betydelige interesser står mot hverandre, skal saken forelegges for Stortinget før konsesjon blir gitt, med mindre departementet finner det unødvendig.

Konsesjonen gir adgang til utnyttelse av vannfallet som kraftkilde i overensstemmelse med konsesjonsvilkårene og den til enhver tid gjeldende lovgivning.

Twist om kraftmengde avgjøres ved skjønn, dersom ikke erververen vedtar å la departementet ta avgjørelsen.

§ 3 Unntak fra konsesjonsplikt (§ 1 tredje ledd, femte ledd, sjette ledd og syvende ledd)

Konsesjon er ikke nødvendig ved erverv av vannfall ved skifte av ekteskapelig felleseie eller ved arv, odelsløsning eller overdragelse når erververen (arvingen) er nærmere odelsberettiget enn overdrageren (arvelateren), er dennes ektefelle eller besvogret med ham i opp- eller nedstigende linje eller i første eller annen sidelinje. Er det tidligere meddelt konsesjon for erverv av vannfallet, skal de konsesjonsvilkårene også gjelde overfor den nye erververen.

Når særlige hensyn foreligger, kan departementet i det enkelte tilfelle gjøre unntak fra konsesjonsplikt og forkjøpsrett.

Dersom det ervervede vannfallet ikke skal utnyttes til kraftproduksjon, kan Kongen gi tillatelse til erverv uten at det settes vilkår etter kapittel 5 i denne lov.

Søker konsesjonæren senere om utbygging, skal Kongen fastsette vilkår i tråd med de til enhver tid gjeldende bestemmelser i loven her. Dersom utbygging påbegynnes uten at vilkår er fastsatt, får bestemmelsene i §§ 14 annet og tredje ledd og 16 tilsvarende anvendelse.

§ 4 Krav til eierskap ved erverv av vannfall (§ 2 første ledd)

Foretak organisert etter lov om statsforetak, norske kommuner og fylkeskommuner kan få konsesjon til å erverve eiendomsrett til vannfall på de nærmere vilkår Kongen fastsetter. Konsesjon kan også gis til bestemt selskap, foretak, lag eller sammenslutning som direkte eller indirekte er eid av et statsforetak eller en eller flere kommuner eller fylkeskommuner på en slik måte at statsforetaket, kommunen eller fylkeskommunen alene eller sammen direkte eller indirekte innehar minst to tredeler av kapitalen og stemmene og organiseringen er slik at det åpenbart foreligger reelt offentlig eierskap.

§ 5 Statens forkjøpsrett (§ 6)

Når det etter § 2 kreves konsesjon til å erverve eiendomsrett til vannfall, har staten forkjøpsrett, hvis ervervet ikke skjer gjennom tvangssalg.

Avhendes det ved samme rettshandel også annen fast eiendom, rettighet eller løsøre og staten vil benytte sin forkjøpsrett, er staten etter krav fra konsesjonssøkeren forpliktet til å overta også det øvrige i den utstrekning det kreves. Slike krav må fremsettes i forbindelse med konsesjonssøknaden. Selv om slike krav ikke fremsettes, har staten rett til å utvide forkjøpsretten til de grunnstykker og rettigheter som overdras sammen med vannfallet, som er nødvendige til utbygging, regulering av vassdraget eller til anlegg av kraftstasjon. Hvorvidt dette er tilfelle avgjøres i mangel av minnelig avtale ved skjønn.

Statens adgang til å gjøre forkjøpsrett gjeldende til et vannfall oppstår, så snart søknad om konsesjon er innkommet til departementet. Beslutning om å benytte statens forkjøpsrett må treffes så snart som mulig, likevel senest innen ett år. Hvis forkjøpsretten ikke gjøres gjeldende, skal departementet straks gi underretning til den fylkeskommune hvor fallet ligger.

Når forkjøpsretten gjøres gjeldende, inntreffer staten i kjøperens rettigheter og forpliktelser. Den del av vederlaget som ikke består i penger, ytelse av føderåd, eller som er betinget av en omstendighet utenfor statens kontroll, skal likevel verdsettes til et

pengebeløp. I mangel av minnelig avtale fastsettes dette ved skjønn. Er kjøperen et selskap, og noen del av vederlaget skal erlegges i aksjer eller parter i selskapet, kan staten likevel erlegge denne del av vederlaget gjennom betaling av aksjenes eller partenes verdi etter pari kurs. Kan en betinget ytelse ikke verdsettes i penger, som i tvisttilfeller også avgjøres ved skjønn, bortfaller ytelsen uten vederlag.

Er det i salgsvilkårene betinget rett for selgeren til gjenkjøp eller til å fragå salget under betingelser hvis inntreden staten ikke rår over, kan en slik gjenkjøps- eller fragåelsesrett ikke gjøres gjeldende overfor staten.

Hvis staten benytter sin forkjøpsrett, skal den yte konsesjonssøkeren erstatning med 2 pst. av de første 50.000 kroner av kjøpesummen og 1 pst. av det overskytende beløp foruten erstatning for påløpte utgifter.

Anføres det i konsesjonssøknaden at overdragelsen helt eller delvis er en gave og søknaden oppgir den sum som antas å svare til eiendommens verdi, blir denne summen å anse som den for forkjøpsretten gjeldende kjøpesum, hvis ikke departementet finner at den er satt for høyt. I så fall kan departementet la kjøpesummen fastsette ved skjønn.

Er det fastsatt en felles kjøpesum for vannfall og annen fast eiendom, rettighet eller løsøre, som blir avhendet under ett med vannfallet, skal det også fastsettes ved skjønn hvor stor del av den felles kjøpesummen som svarer til vannfallet, og i tilfelle også hvor stor del som svarer til det øvrige som staten skal overtar etter annet ledd.

Er selgeren i besittelse av eiendommen, når forkjøpsretten besluttet gjort gjeldende, plikter selgeren å levere eiendommen til staten i den stand som medkontrahenten hadde rett til å forlange. Det tap staten påføres ved brudd på første punktum, kan kreves erstattet. Har selgerens medkontrahent tiltrådt eiendommen uten å ha fått konsesjon, plikter medkontrahenten å levere den i uforringet stand. I motsatt fall kan staten overfor medkontrahenten kreve et fradrag i kjøpesummen som svarer til forringelsen. Fradragets størrelse bestemmes ved skjønn. Skjønnsomkostningene trekkes fra kjøpesummen. Har erververen beheftet eiendommen slik at heftelsenes samlede beløp overstiger den kjøpesum som gjelder for forkjøpsretten, i tilfelle med ovennevnte fradrag, er den overskytende delen av heftelsene ikke bindende for staten.

§ 6 Fylkeskommunens forkjøpsrett (§ 9)

Hvis staten ikke benytter forkjøpsretten etter § 5, har den fylkeskommune hvor vannfallet ligger, adgang til å gjøre forkjøpsrett gjeldende.

Gjelder ervervet vannfall i flere fylkeskommuner, kan de gjøre forkjøpsretten gjeldende i fellesskap. Blir de ikke enige, og kan de vannfallene som ligger i hver av fylkeskommunene ikke hensiktsmessig utbygges uavhengig av de øvrige, skal forkjøpsretten til alle vannfall tilkomme den eller de fylkeskommuner som antas å ha størst interesse i salget, hensett til allmenne og økonomiske forhold. Tvist i denne anledning avgjøres med endelig virkning av Kongen. I forbindelse med slik avgjørelse kan Kongen pålegge den fylkeskommune som får adgang til å gjøre forkjøpsretten gjeldende, plikt til å avgi kraft til de øvrige, og gi nærmere regler om de kraftmengder som skal avgis og om vilkårene for avgivelsen.

Fylkeskommunenes adgang til å gjøre forkjøpsrett gjeldende, oppstår så snart det ved beslutning eller i henhold til § 5 tredje ledd er på det rene at staten ikke vil gjøre sin forkjøpsrett gjeldende.

Forkjøpsretten bortfaller, hvis ikke beslutning om å gjøre den gjeldende er fattet innen 3 måneder etter at fylkeskommunen har mottatt saken fra departementet med underretning om at statens forkjøpsrett ikke blir benyttet.

Beslutningen må godkjennes av Kongen. Melding om beslutningen skal straks sendes departementet og konsesjonssøkeren og selgeren skal underrettes. Dersom det ikke samtidig gis opplysninger om utbyggingsplaner, kraftbehov mv., skal departementet fastsette en frist for å legge frem slike opplysninger.

Bestemmelsene i § 5 annet ledd og § 5 fjerde til niende ledd får tilsvarende anvendelse. Er det allerede holdt skjønn i henhold til § 5 annet ledd og § 5 fjerde til niende ledd, blir dette bindende også for fylkeskommunen.

Overenskomst om at en fylkeskommune mot vederlag gir avkall på forkjøpsretten, er ugyldig, og departementet kan bestemme at vederlaget inndras til statskassen.

Det en fylkeskommune har ervervet gjennom forkjøpsretten, kan den ikke avhende uten tillatelse av Kongen.

§ 7 Overdragelse av konsederte vannfall (§ 2 nr. 22)

Enheter som nevnt i § 4 kan få konsesjon for videre overdragelse av tidligere konsedert vannfall. Erververen må i tilfelle underkaste seg vilkårene i den opprinnelige konsesjonen. Til konsesjonen kan dessuten knyttes de vilkår som er omhandlet i kapittel 5, og for øvrig slike vilkår som ellers ikke kan fravikes etter lovgivningen på den tid den nye konsesjonen blir gitt.

Kapittel 3 Konsesjonens varighet og omfang

§ 8 Konsesjonens varighet (§ 2 tredje ledd nr. 1)

Konsesjoner som nevnt i § 4 gis på ubegrenset tid.

§ 9 Adgangen til revisjon (§ 5 a)

Vilkårene for konsesjon for erverv av eiendomsrett eller bruksrett etter denne lov kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år. Er det gitt flere ervervskonsesjoner i samme vassdrag, kan kortere revisjonstid fastsettes. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter å ha fått underretning om de reviderte vilkår. Frafalles konsesjonen, får bestemmelsene i § 14 annet og tredje ledd og § 16 tilsvarende anvendelse. Blir konsesjonen ikke frafalt innen den fastsatte frist, er konsesjonæren bundet av de nye vilkårene.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om saksbehandlingen ved revisjon av konsesjonsvilkår.

§ 10 Omgjøring av konsesjonsvilkår (§ 27)

Kongen kan etter søknad endre vilkår som er fastsatt i en konsesjon meddelt etter denne lov eller tidligere lovgivning om erverv av vannfall. Endringen må likevel ikke gå utenfor de grenser som følger av de i de oppstilte bestemmelser for fastsettelse av konsesjonsvilkår som fremgår av loven her. Søknad om omgjøring av tidligere fastsatte vilkår om tidsbegrensning og hjemfall, skal innvilges så fremt erververen oppfyller vilkårene i § 4.

§ 11 Statens hjemfallsrett (§ 2 nr. 17 og § 41)

Ved konsesjonstidens utløp tilfaller vannfallet med alle de innretninger, hvor vannets løp og leie forandres, som damanlegg, kanaler, tunneler, bassenger, rørledninger m.m., de grunnstykker og rettigheter som er ervervet til utbyggingen, kraftstasjonene med tilhørende maskineri og annet tilbehør samt arbeiderboliger og andre bygninger, som hører med til kraftanlegget, staten med full eiendomsrett og uten vederlag. Det som ikke tilfaller staten, kan den innløse for dets verdi etter skjønn for statens regning eller forlange fjernet innen en frist fastsatt av departementet.

Ved konsesjonstidens utløp skal anlegget med bygninger og installert maskineri være i fullt ut driftsmessig stand. Tvist om dette avgjøres ved skjønn. Konsesjonæren plikter å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme. Retten avgjør hvem som skal bære skjønnsomkostningene.

I de siste 3 år av konsesjonstiden for et vannfall som i henhold til konsesjon skal tilfalle staten, skal staten uhindret ha adgang til anleggene og rett til å foreta de nødvendige disposisjoner for å forberede statens overtagelse og sikre en fortsatt kontinuerlig drift. Dette må likevel ikke skje til fortrenghet eller skade for konsesjonærens utnyttelse av vannfallet overensstemmende med konsesjonen. Konsesjonæren plikter å gi de opplysninger og yte den veiledende bistand som finnes nødvendig for at staten skal kunne vareta sitt tarv etter denne bestemmelsen. Utgifter ved dette dekkes av staten.

Når et vannfall med anlegg i henhold til konsesjon tilfaller staten, skal en del av anlegget eller dets verdi, likevel ikke over en tredjepart, tildeles de kommuner hvor vannfallet, kraftverket eller reguleringsanleggene ligger. Stortinget bestemmer i tilfelle verdien og kommunenes andel av denne og foretar fordelingen mellom dem. Stortinget kan også bestemme at det av midlene opprettes et fond til fordel for kommunene, eller at det utbetales dem en andel av det økonomiske utbytte anlegget måtte gi.

Kapittel 4 Krav til saksbehandling mv.

§ 12 Innhold i søknad (§ 24 første til tredje ledd)

Søknad om konsesjon eller annet vedtak etter denne lov skal være ledsaget av beskrivelser, som kan forlanges supplert med tegninger, kart og liknende.

Søknad fra et selskap skal være ledsaget av erklæring fra styret om at de opplysninger som er gitt i forbindelse med konsesjonssøknaden om ledelsen av selskapet og eiendomsretten til grunnkapitalen er uttømmende og dekker det reelle forhold. Blir

konsesjon meddelt, skal selskapets styre senere på begjæring fra departementet sende inn liknende erklæring og bekreftelse om at konsesjonsvilkårene er overholdt.

§ 13 Uttalelse fra fylkeskommune og kommunestyre (§ 24 fjerde ledd)

Før en søknad om konsesjon etter denne lov avgjøres, skal det som regel innhentes uttalelse fra vedkommende fylkeskommune og kommunestyre.

§ 14 Frister (§§ 30 første og annet ledd og 31)

Søknad om konsesjon eller annet vedtak etter denne lov skal sendes departementet innen fire uker etter at det ble inngått avtale om erverv av eiendomsrett eller annen rettighet som det kreves konsesjon eller annet vedtak for etter denne lov, eller erververen fikk rådighet over eiendommen eller rettigheten. Ved tvangssalg regnes fristen fra stadfestelsen av budet.

Overholdes ikke regelen i første ledd, skal departementet sette en ny frist for å søke om konsesjon eller samtykke.

Er søknad om konsesjon eller annet vedtak ikke innsendt innen den frist som er fastsatt i medhold av annet ledd, eller er søknaden avslått, eller er en tidsbegrenset konsesjon utløpt, skal departementet fastsette en frist for erververen til å sørge for at overdragelsen enten blir omgjort eller at eiendommen eller rettigheten blir overdratt til noen som kan få konsesjon eller samtykke eller som ikke trenger slike. Fristen kan forlenges hvis særlige hensyn tilsier det.

Departementets bestemmelser etter tredje ledd skal tinglyses.

§ 15 Tinglysing av konsesjon (§ 2 fjerde ledd)

Konsesjonen med tilknyttede vilkår skal tinglyses for konsesjonærens regning.

Alle senere tinglyste heftelser på de eiendommer og gjenstander som er omhandlet i § 11 første og annet ledd bortfaller når disse ifølge konsesjonen går over til eller innløses av staten. Når vannfallet går over til staten, skal meddelelse om dette fra departementet sendes tinglysingsmyndigheten for tinglysing.

§ 16 Tinglysing der konsesjon ikke foreligger (§ 30 tredje ledd)

Forlanges noe dokument tinglyst om et erverv som krever konsesjon eller annet vedtak etter denne lov, og dette ikke fremlegges, kan registerføreren ikke nekte tinglysing. Det skal i så fall, så vel som når det finnes tvilsomt hvorvidt ervervet er i strid med loven, gjøres anmerkning i grunnboken og på dokumentet. Anmerkningen skal meddeles departementet, som kan bestemme at den skal slettes.

§ 17 *Tvangssalg (§ 32)*

Oversittes frist som er fastsatt etter § 14 tredje ledd for avvikling av eiendomsrett, kan departementet kreve eiendommen solgt gjennom namsmyndighetene etter reglene om tvangssalg så langt de passer. Bestemmelsen i tvangsfullbyrdelsesloven § 11-20 om det minste bud som kan stadfestes gjelder ikke i dette tilfellet.

Oversittes frist som er fastsatt etter § 14 tredje ledd når det gjelder andre rettigheter, kan departementet enten la rettigheten tvangsselge etter reglene i første ledd eller med bindende virkning erklære rettigheten for bortfalt.

Reglene i første ledd gjelder tilsvarende for overdragelse av aksje eller part i selskap. Unnlater innehaver av et partsbrev som er tvangssolgt etter denne paragraf å utlevere det, kan kjøperen på eierens og innehaverens felles bekostning kreve partsbrevet mortifisert. Selskapet plikter deretter å utstede nytt partsbrev som skal inneholde uttrykkelig opplysning om at det trer i stedet for det som er mortifisert.

Kapittel 5 Vilkår og avbøtende tiltak

§ 18 *Konsesjonsavgift (§ 2 tredje ledd nr. 13)*

Det skal pålegges konsesjonæren å betale en årlig avgift til staten og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde, som vannfallet etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vannføring år om annet. Hvilke årlige reguleringsavgifter på vannfallet, skal de komme til fradrag i de avgifter som pålegges i henhold til denne post, for så vidt angår den del av kraftmengden, hvorav reguleringsavgifter erlegges.

Kongen fastsetter forskrifter med hvilke maksimal- og minimalsatser som skal gjelde. Ved fastsettelsen av forskriftene skal det særlig tas hensyn til forandringer i kronens kjøpekraft. Konsesjonsavgifter skal justeres hvert 5. år på grunnlag av justeringsnormer som fastsettes av kongen.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter og om kontroll med vannforbruket skal, for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen, med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av departementet etter innstilling fra Norges vassdrags- og energidirektorat.

Avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg. Betales den ikke til forfallstid, svares deretter rente som fastsatt i medhold av lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd.

Dersom det årlige avgiftsbeløpet til staten eller kommuner utgjør mindre enn det minstebeløp Kongen bestemmer og både avgiftsberettigede og avgiftspliktige samtykker, kan departementet bestemme at den årlige avgiften innløses med et engangsbeløp etter forskrifter fastsatt av Kongen. Under særegne omstendigheter kan Kongen eller Stortinget, hvis konsesjonen har vært forelagt dette, for et bestemt tidsrom nedsette eller ettergi avgiften.

Avgiften til fylkeskommunene og til kommunene fordeles mellom disse innbyrdes etter bestemmelse av Kongen. Dersom det skjer endringer i reguleringer, overføringer,

kommunegrenser eller annet som i vesentlig grad kan påvirke delingsresultatet, kan ny fordeling foretas. Avgiften avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som anvendes etter bestemmelse av fylkestinget eller kommunestyret. Fondets midler skal fortrinnsvis anvendes til utbygging av næringslivet i distriktet.

Avgiften til staten skal bidra til finansiering av forskning, utvikling, opplæring og informasjon innenfor energi- og vassdragsområdet. Avgiften til staten kan i ekstraordinære tilfeller dekke utgifter til å forebygge, erstatte og avbøte skader som følge av, eller i forbindelse med, kraftutbygginger eller reguleringer.

§ 19 Konesjonskraft (§ 2 tredje ledd nr. 12)

Det skal i konsesjonen bestemmes at konsesjonæren skal avstå til kommuner og fylkeskommuner som kraftanlegget ligger i, inntil 10 pst. av gjennomsnittlig kraftmengde vannfallet etter foretatt utbygging kan yte med påregnelig vannføring år om annet. Avståelse og fordeling avgjøres av departementet med grunnlag i kommunens behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning. Avgitt kraft kan kommunen nytte etter eget skjønn.

Det kan bestemmes at konsesjonæren i tillegg skal avstå inntil 5 pst. av kraften til staten beregnet som i pkt. 1. Staten rår fritt over tildelt kraft.

Plikten til å avstå kraft inntreffer etter hvert som den regulerte vannføringen tas i bruk. Konsesjonen skal ha bestemmelser om varsel til konsesjonæren før kraften tas ut eller sies opp.

Departementet bestemmer hvordan kraften skal avstås og beregner effekt og energi. Kraft tas ut i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger eller fra konsesjonærens ledninger med brukstid ned til 5.000 timer årlig. Konsesjonæren kan ikke sette seg imot at kraften tas ut fra andres ledninger, og plikter i så fall å stille kraften til rådighet. Kostnadene ved omforming og overføring av kraften ved uttak andre steder enn i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, betales av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes force majeure, må ikke skje uten departementets samtykke.

Prisen på kraften fastsettes basert på gjennomsnittlig selvkost for et representativt antall vannkraftverk i hele landet. Skatter beregnet av kraftproduksjonens overskudd ut over normalavkastningen inngår ikke i selvkostberegningen. Departementet skal hvert år fastsette prisen på kraften levert kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger. Bestemmelsene i første og tredje punktum gjelder ikke for konsesjoner gitt etter bestemmelser gjeldende før lov av 10. april 1959 nr. 2 trådte i kraft.

Vedtak om avståelse og fordeling av kraft kan tas opp til ny prøvelse etter 20 år.

Kongen kan gi nærmere regler om avståelse, fordeling og pris.

§ 20 Ytterligere vilkår og næringsfond (§ 2 nr. 23)

Det er adgang til å oppstille ytterligere vilkår i konsesjonen, herunder pålegg om opprettelse av næringsfond til den enkelte kommune, når dette i det enkelte tilfelle finnes påkrevd av allmenne hensyn eller til ivaretagelse av private interesser som blir

skadelidende. For næringsfond gjelder bestemmelsene fastsatt i vassdragsreguleringsloven § 17.

§ 21 Byggefrister (§ 2 tredje ledd nr. 3)

Arbeidet med utbygging av vannfallet må påbegynnes innen 5 år fra konsesjonens dato og anlegget må fullføres og settes i drift innen ytterligere 5 år.

Fristene kan forlenges av departementet. I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av ekstraordinære forhold (force majeure) ikke har vært mulig å utnytte.

Kapittel 6 Endringer i eierskap og rettigheter

§ 22 Endringer i organisering av offentlige selskaper mv. (§ 3)

Ved direkte eller indirekte endringer av organiseringen i offentlige selskaper, foretak, lag eller sammenslutninger som innehar konsesjonspliktige vannfallsrettigheter etter denne lov eller tidligere lovgivning om erverv av vannfall, får § 4 tilsvarende anvendelse så langt den passer.

Dersom selskapet, foretaket, laget eller sammenslutningen som følge av endringer som nevnt i første ledd ikke oppfyller vilkårene i § 4, får reglene i §§ 14, 15, 16 og 17 tilsvarende anvendelse.

§ 23 Overdragelse av andel i selskap med begrenset ansvar (§36)

Ved erverv av aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter i et selskap med begrenset ansvar i et slikt antall at erververen derved blir innehaver av aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter som representerer mer enn en femdel av samtlige aksjer, parter eller stemmer i selskapet, kreves konsesjon såfremt selskapet innehar eiendomsrett eller annen rettighet som erververen ikke kunne erverve uten konsesjon eller vedtak etter denne lov. Konsesjonen er på samme måte nødvendig når to eller flere personer eller andre rettssubjekter enten i fellesskap eller hver for seg erverver aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter i et selskap med begrenset ansvar i et antall som ovenfor nevnt, når ervervet har funnet sted etter forutgående innbyrdes overenskomst. Sammen med erververens aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter regnes også aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter som enten direkte eller indirekte gjennom selskap eller på annen måte tilhører eller kontrolleres av erververen eller av noen for ham nærstående personer, selskaper eller andre rettssubjekter.

Denne lovs bestemmelser om erverv av aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter i selskaper med begrenset ansvar, skal også gjelde ved erverv av aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter i selskaper (holdingselskaper), som direkte eller indirekte eier aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter som representerer en femdel av samtlige aksjer, parter eller stemmer i andre selskaper som innehar eiendomsrett eller annen rettighet som omhandlet i denne lov.

Denne lovs bestemmelser om erverv av aksjer eller parter skal gjelde tilsvarende når vedkommende aksjers eller parters stemmerettsandel eller andel av grunnkapitalen øker, som følge av at selskapet kjøper inn egne aksjer eller parter til sletting.

Erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter denne paragraf, er i ikke gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Konsesjon er ikke nødvendig ved skifte av ekteskapelig felleseie eller når erververen er eierens ektefelle, eller er beslektet eller besvogret med ham i opp- eller nedstigende linje eller i første eller annen sidelinje. Er det tidligere meddelt konsesjon for erverv av vedkommende aksjer eller parter, skal de fastsatte vilkår i konsesjonen også gjelde overfor den nye erverver (jfr. likevel § 10).

Ved meddelelse av konsesjon i henhold til denne paragraf kan Kongen fastsette vilkår som finnes påkrevet av allmenne hensyn.

Erverves aksjer eller parter i selskap som innehar eiendomsrett til vannfall av en slik størrelse som nevnt i § 2 første ledd, uten at det for disse er fastsatt vederlagsfri overgang til staten, kan det betinges at aksjene eller partene skal tilfalle staten uten vederlag etter utløpet av en fastsatt frist i konsesjonen. Fristen må ikke overstige 60 år.

Det kan ikke gis konsesjon som medfører at et selskap, foretak, lag eller sammenslutning som nevnt i § 22 første ledd ikke oppfyller vilkårene i § 4.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om meldeplikt ved endringer i det direkte eller indirekte eierskapet i selskaper som innehar konsesjonspliktige vannfallsrettigheter etter denne lov. Bestemmelsene om meldeplikt kan også inneholde krav om melding av vesentlige endringer som påvirker organiseringen i vannfalleiende selskaper, og om at § 22 annet ledd gis anvendelse innen en nærmere bestemt frist.

§ 24 Overdragelse av 90 prosent av andel i selskap (§ 39)

Denne lovs bestemmelser om erverv av eiendomsrett til vannfall eller annen rådighet over vannfall skal gjelde ved erverv av mer enn 90 prosent av aksjene, partene eller rettigheter til aksjene eller partene i selskaper som nevnt i §§ 23 eller 25 som direkte eller indirekte innehar eiendomsrett eller annen rettighet som erververen ikke kunne erverve uten konsesjon eller vedtak etter denne lov.

Ved vurderingen etter første ledd av om noen har ervervet mer enn 90 prosent av aksjene, partene eller rettigheter til aksjene eller partene skal det også tas hensyn til om to eller flere personer eller andre rettssubjekter enten i fellesskap eller hver for seg erverver aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter når ervervet har funnet sted etter forutgående innbyrdes overenskomst. Sammen med erververens aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter regnes også aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter som enten direkte eller indirekte gjennom selskap eller på annen måte tilhører eller kontrolleres av erververen eller av noen for ham nærstående personer, selskaper eller andre rettssubjekter.

Ved erverv etter første ledd kan det foretas konsesjonsbehandling eller endring av vilkår i konsesjoner meddelt selskapet som innehar vannfallsrettighetene for tidligere erverv. Erververen kan meddeles konsesjon uten at det settes vilkår etter bestemmelsene i kapittel 5 i denne lov.

§ 25 Erverv av eierandel i ansvarlig selskap (§ 37 a)

Det kreves konsesjon fra departementet for erverv av andel i ansvarlig selskap som direkte eller indirekte innehar rettigheter det kreves konsesjon eller vedtak etter loven her for å kunne erverve. Det kan ikke gis konsesjon som medfører at et selskap, foretak, lag eller sammenslutning ikke oppfyller vilkårene i § 4. Den offentlige eiermajoriteten skal gjennom flertallskrav, selskapsorganer, bestemmelser om endringer av selskapsavtalen og øvrige forhold sikres full rådighet over selskapet og fallrettighetene på tilsvarende måte som i et selskap med begrenset ansvar. Departementet kan til enhver tid og uten hinder av taushetsplikt kreve fremlagt dokumentasjon for at det foreligger reelt offentlig eierskap. For øvrig gjelder bestemmelsene i § 23 tilsvarende så langt de passer.

§ 26 Erverv av eierandel i andre selskaper (§ 37)

For erverv av eierandel i andre selskaper enn de som omfattes av §§ 23 og 25, gjelder denne lovs bestemmelser om erverv av eiendomsrett til vannfall eller annen rådighet over vannfall, så langt selskapet direkte eller indirekte innehar eiendomsrett eller annen rettighet som erververen ikke kunne erverve uten konsesjon eller vedtak etter denne lov.

Ved erverv etter første ledd kan det foretas konsesjonsbehandling eller endring av vilkår i konsesjoner meddelt selskapet, laget eller sammenslutningen som innehar vannfallsrettighetene for tidligere erverv. Erververen kan meddeles konsesjon uten at det settes vilkår etter bestemmelsene i kapittel 5 i denne lov.

§ 27 Om rettigheter til vannfall og andel i selskaper (§ 38)

Innehas eiendomsrett eller annen rettighet etter denne lov av noen som ikke trenger konsesjon eller annet vedtak til erverv, men det opplyses å foreligge slike omstendigheter at det må anses sannsynlig at eiendommen eller rettigheten tilhører noen som ikke uten konsesjon eller annet vedtak kunne erverve den, eller har slike rettigheter med hensyn til eiendommen eller rettigheten at den angivelige innehavers rett til å råde over den eller få det økonomiske utbytte er vesentlig beskåret, skal eiendommen eller rettigheten regnes å tilhøre den som i virkeligheten må antas å være eier eller har rettigheter som nevnt.

Fast eiendom kan ikke tas som brukspant eller til tvangsbruk for lengre tid enn 3 år uten konsesjon. Dersom tidsgrensen overskrides, får bestemmelsene i §§ 14 til 17 tilsvarende anvendelse.

Når aksje eller part i et selskap lyder på noen som uten konsesjon kunne erverve slike eiendommer eller rettigheter som selskapet innehar, men det opplyses å foreligge slike omstendigheter at det må anses sannsynlig at aksjen eller parten i virkeligheten tilhører noen som ikke uten konsesjon eller vedtak kunne erverve selskapets eiendommer og rettigheter, eller at denne har slike rettigheter med hensyn til aksjen eller parten at den angivelig innehavers rett til å råde over den eller få det økonomiske utbytte av den er vesentlig beskåret, så skal aksjen eller parten ved anvendelsen av denne lov regnes som tilhørende den som det antas i virkeligheten er eier eller har rettigheter som nevnt.

§ 28 *Lovstridige avtaler (§ 29)*

Avtale som måtte komme i strid med bestemmelse i §§ 23 eller 25, kan bare forlanges fullbyrdet såfremt konsesjon til ervervet blir meddelt.

Håndgivelse eller annen rettshandel der noen betinger seg rett til å erverve eiendomsrett eller annen rettighet til vannfall, taper sin gyldighet etter 5 år. Er rettshandelen tinglyst, skal den slettes av grunnboken ved fristens utløp.

§ 29 *Operatøravtaler og leieavtaler av kraftverk (§ 5)*

Eier av utbygde konsesjonspliktige vannfallsrettigheter kan inngå avtale med driftsoperatør om drift og vedlikehold av kraftverk og tilhørende anlegg for en periode inntil 15 år.

Eier av utbygde konsesjonspliktige vannfallsrettigheter kan inngå avtale om utleie av kraftverk og tilhørende anlegg til en leietaker for en periode inntil 15 år. Fremleie er ikke tillatt.

Avtaler etter første og annet ledd må godkjennes av departementet. Eier av utbygde konsesjonspliktige vannfallsrettigheter er ansvarlig for all bortsetting i henhold til konsesjoner meddelt etter denne lov, vassdragsreguleringsloven, vannressursloven eller tidligere vassdragslovgivning.

Kongen gir nærmere forskrifter om vilkårene for å inngå avtaler etter første og annet ledd, herunder om krav til eiers organisasjon og kompetanse, krav om kompetanse og stedlig representasjon for driftsoperatører og leietakere og om ikrafttredelse.

§ 30 *Avtaler om rettigheter til vannfall (§ 4)*

Etter søknad kan departementet treffe vedtak om at konsesjon for leie av vannfall som allerede er utbygd, forlenges for inntil 30 år av gangen. Etter søknad kan departementet treffe vedtak om at forlengelse av konsesjonsfrie inngåtte avtaler om leie av vannfall kan foretas uten konsesjon for inntil 30 år av gangen. Leieforholdet kan ikke overdras unntatt i tilfeller som nevnt i tredje ledd.

Det kan settes vilkår for forlengelser etter første ledd første punktum. §§ 2 tredje ledd, 19, 20, 21 og 31, får tilsvarende anvendelse så langt de passer.

Departementet kan gi samtykke til at eksisterende bruksretter, tidsbegrensede langsiktige disposisjonsretter og leieforhold som nevnt i første ledd overdras til foretak mv. som nevnt i § 4 i forbindelse med omorganisering eller liknende. Departementet kan gi samtykke til at foretak mv. som oppfyller vilkårene i § 4, kan erverve tidsubegrenset medeierskap til vannkraftproduksjon.

Bestemmelsene i § 10 første punktum og §§ 14 til 17 får tilsvarende anvendelse så langt de passer.

Kapittel 7 Kontroll og sanksjoner

§ 31 Kontroll (§ 2 tredje ledd nr. 16)

Det skal pålegges konsesjonæren å underkaste seg den kontroll med overholdelsen av oppstilte vilkår som departementet finner nødvendig. Utgiftene ved dette kan kreves dekket av konsesjonæren.

§ 32 Overtredelse av konsesjonen (§ 34)

Når en korporasjon, stiftelse eller selskap, som har fått konsesjon etter denne lov eller tidligere lovgivning om erverv av vannfall mv. senere har undergått slik forandring at de lovbestemte eller fastsatte vilkår i konsesjonen med hensyn til setet, styret eller stemmerettsandelene ikke lenger er til stede, eller dersom det viser seg at de fra først av ikke har vært til stede, får reglene i §§ 14 til 17 tilsvarende anvendelse.

Det samme gjelder dersom en korporasjon, stiftelse eller selskap uten å trenge konsesjon eller annet vedtak har ervervet eiendomsrett eller annen rettighet som omhandlet i denne lov, og senere har undergått slik forandring med hensyn til virksomheten, setet, styret eller stemmerettsandelene at vilkårene for erverv uten konsesjon etter denne lov, eller de lovbestemmelser som gjaldt da ervervet fant sted, ikke lenger er til stede.

§ 33 Administrative sanksjoner og retting (§ 26)

Kongen kan treffe vedtak om tvangsmulkt for å sikre at en plikt som følger av eller i medhold av denne lov eller vilkår som er satt for konsesjon eller vedtak i eller i medhold av denne lov, blir oppfylt. Tvangsmulkten kan fastsettes som en løpende mulkt eller som et engangsbeløp. Tvangsmulkten tilfaller statskassen og er tvangsgrunnlag for utlegg.

Dersom konsesjon eller annet vedtak er gitt på grunnlag av uriktige eller ufullstendige opplysninger om forhold av vesentlig betydning eller erververen overtrer fastsatte vilkår av vesentlig betydning, kan konsesjonen trekkes tilbake.

Blir konsesjonen trukket tilbake, skal det fastsettes en frist for innehaveren til å sørge for at eiendommen eller rettigheten blir overdratt til noen som lovlig kan erverve den. Oversittes fristen får § 17 tilsvarende anvendelse.

Kapittel 8 Overgangsbestemmelser

§ 34 Forholdet til eldre lovgivning

Lovens regler gjelder med de begrensninger som følger av bestående traktat ved lovens ikrafttredelse 14. desember 1917.

Ved henvisninger i andre lover til lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av 18 september 1909 gjelder tilsvarende bestemmelser i denne lov.

§ 35 *Vilkår i meddelte konsesjoner*

Vilkår i meddelte konsesjoner eller vedtak står ved lag.

II

Loven trer i kraft...

Vedlegg: Lovspeil

Ikl.	Revidert lov
§ 1 første ledd	§ 1
§ 1 annet ledd	§ 2 første ledd
§ 1 tredje ledd	§ 3 første ledd
§ 1 fjerde ledd	§ 2 fjerde ledd
§ 1 femte – syvende ledd	§ 3 annet-fjerde ledd
§ 2 første ledd	§ 4
§ 2 annet ledd	§ 2 annet ledd
§ 2 tredje ledd nr. 1	§ 8
§ 2 tredje ledd nr. 2	§ 2 tredje ledd
§ 2 tredje ledd nr. 3	§ 21
§ 2 tredje ledd nr. 4-5	-----
§ 2 tredje ledd nr. 6	Oppheves
§ 2 tredje ledd nr. 7	Oppheves
§ 2 tredje ledd nr. 8	Oppheves
§ 2 tredje ledd nr. 9-11	-----
§ 2 tredje ledd nr. 12	§ 19
§ 2 tredje ledd nr. 13	§ 18
§ 2 tredje ledd nr. 14	Oppheves
§ 2 tredje ledd nr. 15	-----
§ 2 tredje ledd nr. 16	§ 31
§ 2 tredje ledd nr. 17	§ 11 første og annet ledd
§ 2 tredje ledd nr. 18 -21	-----
§ 2 tredje ledd nr. 22	§ 7
§ 2 tredje ledd nr. 23	§ 20
§ 2 fjerde ledd	§ 15
§ 3	§ 22
§ 4	§ 30
§ 5	§ 29
§ 5 a	§§ 9 og 10
§ 6	§ 5
§§ 7 og 8	-----
§ 9	§ 6
§ 10	-----
§§ 11 – 23 a	-----
§ 24 første – annet ledd	§ 12
§ 24 fjerde ledd	§ 13

§ 25	-----
§ 26	§ 33
§§ 27 og 5a annet ledd	§ 10
§ 28	-----
§ 29	§ 28
§ 30 første og annet ledd	§ 14 første og annet ledd
§ 30 tredje ledd	§ 16
§ 30 siste ledd	Oppheves
§ 31	§ 14 tredje og fjerde ledd
§ 32	§ 17
§ 33	-----
§ 34	§ 32
§ 34 a	-----
§ 35	-----
§ 36	§ 23
§ 37	§ 26
§ 37 a	§ 25
§ 38	§ 27
§ 39	§ 24
§ 39 a	-----
§ 39 b	oppheves
§ 40	-----
§ 41	§ 11 tredje og fjerde ledd
§ 41 a	-----
§ 42	§ 34 og del II om ikrafttredelse
	§ 35 (ny) om vilkår i meddelte konsesjoner